

Művelődés – Népfőiskola – Társadalom

A MAGYAR NÉPFŐISKOLAI TÁRSASÁG KIADVÁNYA – 2020/1-4

„Jobb polgárt, jobb hazafit, s jobb embert nevelni, ez a népfőiskola célja” (Móricz Zsigmond)

Mindszentkálláért *Alapítvány*

- Ki menti meg a kultúra napszámosait?
- A felnőttkori tanulás európai napirendje

Békés karácsonyi ünnepeket és boldog új esztendőt kívánunk!

Tartalom

Lectori salutem!	3
Padlógázzal a szakadék felé: ki menti meg a kultúra misszionáriusait?	4
A párbeszéd kultúrája – ki hogy látja?	6
„Még a fának is van reménysége...”	8
Ismét a diófák alatt	10
Egy levél a Diófák beszélgetésről	11
„Felnőttképzési Bibliánk lehet jónéhány évig”	13
Aktív állampolgár és demokratikus részvétel	16
Állásfoglalás	19
A felnőttkori tanulás európai napirendje	21
A felnőtt tanulás megújított napirendjének végrehajtása: ott vagyunk már	22
A felnőttoktatás európai napirendjének folytatása 2020 után	24
Új digitális oktatási cselekvési terv	28
Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság	30
Szóljunk hát eleinkről	33
„Ez az ősz más mint a többi, ezt Te is jól tudod”	34
Budapest Környéki Népfőiskolai Szövetség	37
3. A Kutatási Jelentések megállapításai	39
5. Tanulságok	46
Dányi Sebestyén Népfőiskola	49
Mindszentkáláért Alapítvány	52

A Magyar Népfőiskolai Társaság folyóirata

A Beszélgetés a diófák alatt fotói készítette: Gazdag Ferenc
Felelős kiadó az MNT elnöksége
Felelős szerkesztő: Bardócz-Tódor András, az MNT elnöke
Szerkesztő: Mihályfi Márta
Tördelőszerkesztő: Kit Bt.
A megjelenést támogatta: Mindszentkáláért Alapítvány

Szerkesztősége: 8282 Mindszentkál, Jókai u. 40.
www.nepfoiskola.hu
marta@nepfoiskola.hu

ISSN: 1218-1455

Lectori salutem!

Az én helyzetemben, – félévvel egy ilyen rangos intézmény élére történt megválasztásom után, – gazdag, terjedelmes beszámolót írni volna méltó. Intézménynek nevezem a Magyar Népfőiskolai Társaságot, mert erre mind eddigi története, mind társadalmi jelentősége, mind pediglen jövőbeli küldetése predesztinálja. Ha mégsem sikeredik gazdagnak, terjedelmesnek, sőt talán még beszámolóknak sem ez az írás, nem csupán enyém a hiba. Valami megváltozott. Valami megtört. Eddigi küzdelmekkel teli, de stabilnak tűnő világunk egészen új arcát mutatja. Most egyáltalán nem csupán a pandémiára gondolok, sőt arra a legkevésbé. A mostani járvány csupán következménye annak, ami velünk történik. A globális változásnak. Nem akarom lekicsinyelni a nehézségeket, amelyekkel elődjünk valaha is szembesültek, de tartok tőle, utódainkra sokkal nagyobb nehézségek várnak. Ebben a helyzetben vigasztalásra és biztatásra szorulunk. Akinek van kiben bízni, könnyebben lesz úrrá a nehézségeken. És nekünk erős bizodalunk van e világ teremtményében, fenntartójában és igazgatójában. Így aztán nincs miért keseregnünk, de igenis, meg kell fogjuk a munka végét. Nem kell politikai ellenfeleket legyőznünk, még kevésbé idegen hatalmakat. Ha egyáltalán bármit, bárkit le kell győznünk, hát önmagunkat. A bennünk fészkelő restséget. A bennünk fészkelő hiúságot, önzést, szeretetlenséget. Nem kell és nem is szabad mérlegelnünk, de igenis szabad, sőt kell engedelmeskednünk a hívó szónak. Keressük a járható utat, ne az akadályokat próbáljuk leküzdeni, a lehetőségeinkkel próbáljunk élni. Azt hiszem, ami feladatot az Úristen kirendel számunkra, ahhoz a szükséges eszközöket is biztosítja. A Magyar Népfőiskolai Társaságra soha nem volt nagyobb szüksége a nemzetnek, mint ma, holnap és holnapután. Ha csak átmentjük a Társaságot a jövőnek, már azzal is sokat tettünk. Tegye hát ki-ki a maga helyén a maga dolgát, hogy a sok kicsi sokra menjen. Ennek jegyében bocsátjuk útjára ezt a lapszámot.

Bardócz András

Padlógázzal a szakadék felé: ki menti meg a kultúra misszionáriusait?

„Azokra a könyvtárosokra, akik nem csinálnak semmit, nem lesz majd szükség, akik viszont aktívan kitalálják, hogyan lehet új és új programot hozni, ők nagyon sok pénzért ott fognak tudni maradni” – magyarázta még tavasszal Fekete Péter államtitkár, miért is veszik el a kulturális szféra dolgozóitól a közalkalmazotti státuszt.

Hogy szándékosan vagy véletlenül, az talán sosem derül ki, de Fekete Péter tüpontosan meghatározta kormányunk kultúráról alkotott képét, vízióját, s céljait; a kilóra mért és porciózott kultúra tömeggyártását és jutalmát, végső soron az értékmérőjét: a „nagyon sok pénzt”.

Ez az anyagi, fiskális szemlélet idegenebb nem is lehetne attól, amit gondolunk a kultúráról, annak kutatásáról és terjesztéséről, a közművelődésről.

A „nagyon sok pénz” leegyszerűsítő és lenéző gondolatisága akkor is taszító lenne, ha igaz volna, ám ez koránt sincs így, hiszen a kormányzat ezt az ígéretét sem tudta betartani.

A kulturális szféra megbecsültségét, pontosabban annak hiányát mi sem mutatja jobban, mint a 18 éve változatlan bértábla, valamint a közművelődés presztízsének éveken át tartó hanyatlása és eljelentéktelenedése a kormányzati kultúrpolitikában. A politikai elit piaci szemléletből fakadó,

▲
**Bencsik János
hozzászól
a Diófák alatti
beszélgetéshez
(Mindszent-
kálla, 2020.
augusztus 29.)**

szándékos rombolását látva külön elszomorító és ijesztő az a szenvtelenség, érdektelenség és távolságtartás, amellyel a társadalom nagyobb része az elsorvasztást szemléli.

A perifériára sodródott kulturális dolgozók lehetetlen helyzetére, továbbá a szakmaiatlan, életidegen döntésekkel operáló kormányzatok ténykedésére az úgynevezett „összecsúszó bértábla” a legjobb példa. A garantált bérminimum megemelését követően elmaradt a bértábla hozzáigazítása, így állhatott elő az az abszurd helyzet, hogy egy szakmában 18 éve dolgozó, egyetemi diplomával, (sőt, nem ritkán doktorival!) rendelkező könyvtáros, levéltáros, muzeológus, művelődésszervező, régész ma ugyanúgy a garantált bérminimumot kapja, mint egy pályakezdő. Így eshetett meg az a gyalázat, hogy Klebelsberg Kuno hazájában a bértábla legmagasabb fokozata ma mindössze nettó 214 ezer forintot jelent. Nem lebecsülve az élelmiszerüzletekben rakodó vagy kassza mellett robotoló honfitársaink munkáját, ők ma egy kisebb felelősséggel járó, jóval kevesebb képzettséget (és bekerülési költséget!) igénylő munkakörben számíthatnak jóval kedvezőbb kilátásokra.

A közalkalmazotti státusz megvonásával a kormányzat egykori vonzerejének maradékától fosztotta meg a kulturális szférát. A magasabb felmentési idő, az állásfelajánlási kötelezettség, a több pótszabadság és a jubileumi jutalmak jelentették azokat az előnyöket, amelyek a piaci viszonyok között is „versenyképes” kulturális dolgozókat a hivatástudat mellett eddig a pályán tartották. Most, hogy a külföldi cégek kíváncsiak szerint többször ártít Munka Törvénykönyve lett az irányadó, a kulturális szféra többségét adó nők rosszabb feltételekkel kérhetik korai nyugdíjazásukat, és megszűntek a közalkalmazottakat védő felmentési korlátozások.

Mit kínált fel mindezekért a jogfosztásokért és korlátozásokért cserébe a kormányzat? Hat százalékos bérkiigazítást! Ez lett a Fekete Péter-i „nagyon sok pénz”, pontosabban fogalmazva azt ígérték, hogy ez lesz, mert **az érintettek a mai napig egy fillérrel nem kaptak többet** a munkájukért.

Miközben tehát azt látjuk, hogy a kulturális dolgozók fizetése messze a piaci szint alatt stagnál, az utolsó kedvezményeket is elvonják. Amennyiben pedig megvalósul a visszamenőleges hatályú beigért emelés, az legfeljebb az elszabadult infláció utólagos kompenzálására lesz elég. A vészesen előregedő szakmák esetében tovább gyorsulhat a pályaelhagyás, különösen a tehetséges, motivált és nyelveket beszélő fiataloknál.

Ez különösen a hátrányos helyzetű régiókban járhat tragikus következményekkel, hiszen sokak számára az oktatással szorosan összefüggő közművelődés jelenti az utolsó esélyt a kitörésre. A kultúra terjesztéséről, szolgáltatási funkcióiról már nem is beszélve.

A szavak és tettek között óriási szakadék tátong. Miközben a kormány agyontámogatja és nemzeti szalagokkal pántlikázza fel a számára kedves, holdudvarának anyagilag is busásan megtérülő kulturális projekteket, a végvári vitézként és misszionáriusként helytálló népművelőket magára hagyja. A leszakadó térségekben élő, jobb sorsra érdemes honfitársaink elől szinte teljes mértékben el van zárva a gazdasági önállóság, a kulturális hozzáférés, az emberhez méltó élet – röviden: a polgárosodás útja.

A külön-külön is sérelmes ügyek együttesen rettenetes üzenettel bírnak.

Az állam azt tudatja polgáraival: nem kelletek, nincs rátok szükség! Nincs olyan mély politikai vagy gazdasági válság, amely ennél pusztítóbban roncsolná a kultúra szöveteit.

Meggyőződésesem ugyanakkor, hogy most sem késő változtatni, a kultúrpolitikának új irányt szabni. Ehhez felelős képviselők, érdekérvényesítésben bátor kulturális dolgozók és támogató társadalmi környezet szükséges. Olyan közeg, amely erős, összetartó, egymásért felelősséget érző és felelősséget is vállaló állampolgárok együttműködésén alapszik. Ahol a kultúra apostolait, a népművelőket sem az állami bürokrácia, sem az uram-bátyám viszonyok nem akadályozzák missziójukban. Ahol az egymást váltó kormányok egymástól függetlenül megbecsülik könyvtárosaikat, muzeológusait, levéltárosaikat, kulturális és közművelődési dolgozóikat.

Ettől még nagyon-nagyon messze vagyunk, sőt, mint látjuk, egyre messzebb sodródunk. Az önszerveződés és a polgári öntudat útjára kell lépnünk, ha azt akarjuk, hogy még a mi életünkben igazságosabb és méltányosabb hazában munkálkodhassunk.

Bencsik János
Független országgyűlési képviselő
bencsik.janos1985@parlament.hu

A párbeszéd kultúrája – ki hogy látja?

„Félek az egykönyvű embertől”.

Timeo hominem unius libri

Gyerekkorom óta kedves kiránduló-helyem a Duna-kanyarból kimagasló Hegyes-tető. A Juliánus-barát tornyot az 1930-as években építették, ahonnan csodálatos kilátás nyílik az egész környékre. Gyakran mentünk fel Zebegényből családi kirándulásként. Most, mióta Nagymaroson élek, már innen kapaszkodok fel a csúcsra. A 70-es években Márianosztrán szolgáltam. Onnan is szerveztem kirándulást a gyerekekkel Törökmezőn keresztül. Amikor még közlekedett Dömösnél a kishajó-járat, onnan is felmáshoztam néhányszor a kilátóba. Ez már a nyolcvanas években volt. Ezt az összetett sokszínű élményemet szoktam példaként felhozni akkor, amikor komolyabb vallási vagy világnézeti kérdésekről vitatkozunk, beszélgetünk. Mindig más arcát mutatja ugyanaz a hegy. Természetesen lehet tovább fokozni ezt a gazdag látnivalót, ha elmesélem, hogy egy alkalommal napfelkeltét lestünk meg, máskor télen, nagy hóban érkeztünk fel. Mindig más megvilágításban tárul elének a csodálatos Duna-kanyar. Néha egyedül voltam fenn, máskor találkoztunk turista-társakkal.

Sokszor emlegetek egy filozófiai megállapítást, ami azt a törvényszerűséget fogalmazza meg, ami egy téma fontossága és a róla megszerezhető ismeret bizonyossági foka között áll fenn. A megállapítás így hangzik: „minél fontosabb kérdéssel/témával/ van szó, a rá vonatkozó ismeret /válasz/ bizonyossági foka annál alacsonyabb. Ez azt jelenti, hogy a kettő között fordított arányosság van. Ez könnyen belátható, ha összehasonlítjuk például a kenyér súlyát egy közúti baleset felelősségének kérdésével. Az előbbi egyszerűen meg lehet mérni, nincs vita, de a második esetben rendőrt kell hívni, műszaki szakértőt is meg kell hallgatni, mert nem mindegy, hogy a kárt ki téríti meg. Egy történelmi eseményt, egy családi élethelyzetet, a társadalmi helyzet alakulásának kérdését, vagy az emberi élet értelmének titkát már sokféleképpen lehet megközelíteni, értelmezni.

Amikor József Attila azt írja, hogy „az igazat mondd, ne csak a valódit, a fényt, amelytől világlik agyunk, hisz egymás nélkül sötétben vagyunk” /Thomas Mann üdvözlése/, akkor éppen erre a fontos felismerésre utal, hogy az igazságot senki sem birtokolhatja egyedül és kizárólagos biztonsággal.

János apostolnál egy más megközelítést olvasunk: „Ha kitartotok tanításomban, valóban az én tanítványaim lesztek, megismeritek az igazságot és az igazság szabaddá tesz benneteket” /8,31/. Jézus megígéri a Szentlelkét, az Igazság Lelkét, „aki majd elvezet benneteket a teljes igazságra” /16,13/. Ezek a mondatok ismét csak azt sugallják, hogy az „igazság” egy olyan cél, amelyhez el kell jutni. Pilátus joggal teszi fel a kérdést: „Mi az igazság?” Keresztény hívő emberként valljuk, hogy az isteni örök igazság forrása Jézus Krisztus, aki Pilátus előtt kijelenti, hogy „arra születtem, s azért jöttem a világba, hogy tanúságot tegyek az igazságról” /16,38/. Ez azt jelenti, hogy Jézus Krisztus a „hegycsúcs”, nála találjuk meg a nagy kérdésekre a válaszokat a hit „kapaszkodó” útjain. De erre is érvényes az, hogy „úton vagyunk”, egyikünk sem birtokolja még a teljes igazságot. A keresztények között ez gondolkodásmód az ökumené lényege. Hála Istennek, 500 évvel Luther és a reformáció után, végre tudunk egymás mellé leülni, őszintén beszélgetni, sőt együtt imádkozni.

A dialógus, a párbeszéd, az „úton-levők” elengedhetetlen magatartása. Az „egykönyvű” ember tragédiája éppen az, hogy ő csak egy utat ismer, és csak azt tartja igaznak. Ilyen emberrel nem lehet párbeszédet folytatni. A tolerancia helyes értelmében éppen azt jelenti, hogy elfogadom a másik ember látásmódját, meghallgatom, tanulok tőle. Természetesen nem arról van szó, hogy elbizonytalanodtam a saját meggyőződésemben, és azért hallgatom meg figyelmesen másokat, hogy nagyobb bizonyosságot találjak. Van meggyőződésem, világlátásom, de elutasítok minden olyan próbálkozást, ami a másik meggyőződését megkérdőjelezné. A párbeszéd kultúrájának ez bölcsesség a feltétele.

A párbeszédre sokféle környezetben lenne szükség. A futball-klubok szurkolói között megszokott dolog a fanatikus magatartás. Vakon csak a saját csapatuk teljesítményét értékelik. Különleges dolog, ha valaki az ellenfél játékosát is dicséri. Ki dönt helyesen? Kap-e szemüveget a bírós? Sportszerű, ha tudnak gratulálni a győztesnek. Ti voltatok jobbak. A családban valójában akkor van egyetértés, ha a férj és a feleség megbeszéli a tennivalókat, az életvezetés stratégiáját. Meghallgatják egymást és úgy jutnak döntésre, hogy tudnak engedni a saját elképzelésükből. Nem lehet, hogy mindig csak az egyiknek lehet igaza. Nagyon nagy dolog, amikor emberek között „megértés” van. Éppen azt fejezi ki, hogy odafigyelünk egymásra. Értjük egymás nézőpontját, egymás szempontjait.

A politikai életben tapasztaljuk a leginkább a párbeszéd hiányát. Szomorúan látjuk, hogy a politikusok legtöbbször „erőből” akarják egymást meghazudtolni. A hatalmi harc szinte kiküszöböli a józan tárgyalás lehetőségét. Ennek következménye a világon bárhol az erőszak, a háború megjelenése. Hányszor halljuk a felszólítást, hogy a szembenálló felek üljenek „tárgyalóasztalhoz”. Az érdek sajnos meggátolja, hogy a közös megoldást keressék a felek.

VI. Pál pápa 1964-ben megalapította a Vallásközi Párbeszéd Pápai Tanácsát. Azóta számon tartjuk évente az Assisi-ben rendezett imatálálkozókat. Lassan értettük meg, hogy párbeszédet folytatni csak úgy tudunk, ha megismerjük egymást. Ez vonatkozik más vallási kultúrákra, más népek történelmére. Ferenc pápa legújabb enciklikájában, a „Fratelli tutti” /Mindnyájan testvérek/ kezdetű körlevelében ismételtlen arra buzdít, hogy testvérként tekintsünk a másik emberre, hallgassuk meg és közösen keressük az emberiség jövőjét.

Csak reménykedünk, és mindig bizakodva újra kezdjük a megbékéléshez vezető utat járni. Egyéni életünkben, a nevelésben, a közösségépítés nagyszerű feladatában mindig tanulhatjuk a párbeszéd kultúráját. Mindenekelőtt legyen időnk arra, hogy meghallgassuk egymást és őszintén megkérdezzük, hogy „te hogyan látod?” Csak így tudjuk leküzdeni az előítéleteket.

Az Efezusi levél buzdítását idézem: „legyetek egymás iránt jóindulatúak, könyörületesek és bocsátsatok meg egymásnak, amint Isten is megbocsátott nektek Krisztusban” /4,32/.

Antal Károly:
Gellért és
Julianus barát
szobra a budai
várban.

Beer Miklós

„Még a fának is van reménysége...”

Ezekben a vírusterhes napokban, hónapokban egyfajta nyomasztó alagútélményt élünk át. Gyakran jut eszembe a svájci író, Friedrich Dürrenmatt *Alagút* című novellájának hátborzongató jelenete. Ebben a főszereplő, egy fiatalember, aki rendszeresen vonattal utazik a munkahelyére. Egyik nap döbbenet észleli, hogy az a rövid alagút, amin pár perc alatt szokott átrobogni a vonat, most nem akar véget érni. Kétségbe esetten rohan végig a kocsikon, hogy valakitől magyarázatot kapjon az egyre ijesztőbb rejtélyre. De nincs válasz. Úgy érzi, egyre gyorsabban száguldanak, sőt, szinte belezuhanak az ismeretlen, tátongó sötétségbe. Végül megfogalmazódik a félelmetesen drámai helyzettelismerés: „Isten elejtett bennünket...”

Megkockáztatom, hogy a népfőiskolai mozgalom hazai elkötelezettjei is olykor úgy érezhetik, hogy sötét alagútba kerültünk, amelynek nem nagyon látszik még a vége... Ilyen kilátástalannak tűnő élethelyzetekben különösen is érdemes kézbe venni a Bibliát, ami többek között, az élő reménység könyve, az élető reménység forrása. Ilyen például Jób könyve, akinek az életében szinte minden összeomlik. Nem érti, miért került ilyen kétségbeesítő helyzetbe. Reményvesztett felesége nem lát más kiutat, mint hogy: „Átkozd meg Istent, és halj meg!” De Jób visszautasítja ezt a kísértő, depressziós hangot: „Úgy beszélsz te is, ahogyan a bolondok szoktak beszélni! Ha a jót elfogadtuk Istentől, a rosszat is el kell fogadnunk...”

Jób nem adja föl! Istenbe kapaszkodik, és a természet világából vett gyönyörű képpel vallja meg reménységét: „Még a fának is van reménysége: ha kivágják, újból kihajt, és nem fogynak el hajtásai.”

Ilyen reménykeltő hajtás volt az augusztus 29-én Mindszentkállán átélt tartalmas népfőiskolai találkozó, az immár legendás „Beszélgetés a diófák alatt”. Szimbolikus üzenetet hordozott, hogy az egész napot Szigeti Tóth János sírjánál, „Isten szántóföldjén”, a helyi temetőben kezdtük. Szinte „prófétai jelet” fedezhettünk föl azon a fényképen, amit Mihályfi Mártától kaptam. Ezen sejtelmes fénysugár (reménysugár?) látható, amint felülről kiárad a sír körüli gyülekezetre... Hisszük és reméljük, hogy János gazdag magvetése, amit az életművét átölelő *Minőségvédelem és hazaszeretet* című ötszáz oldalas kötet immár közkinccsé tesz, előbb utóbb meg hozza a várva-várt termést.

Gáncs Péter
püspök Szigeti
Tóth János
sírjánál

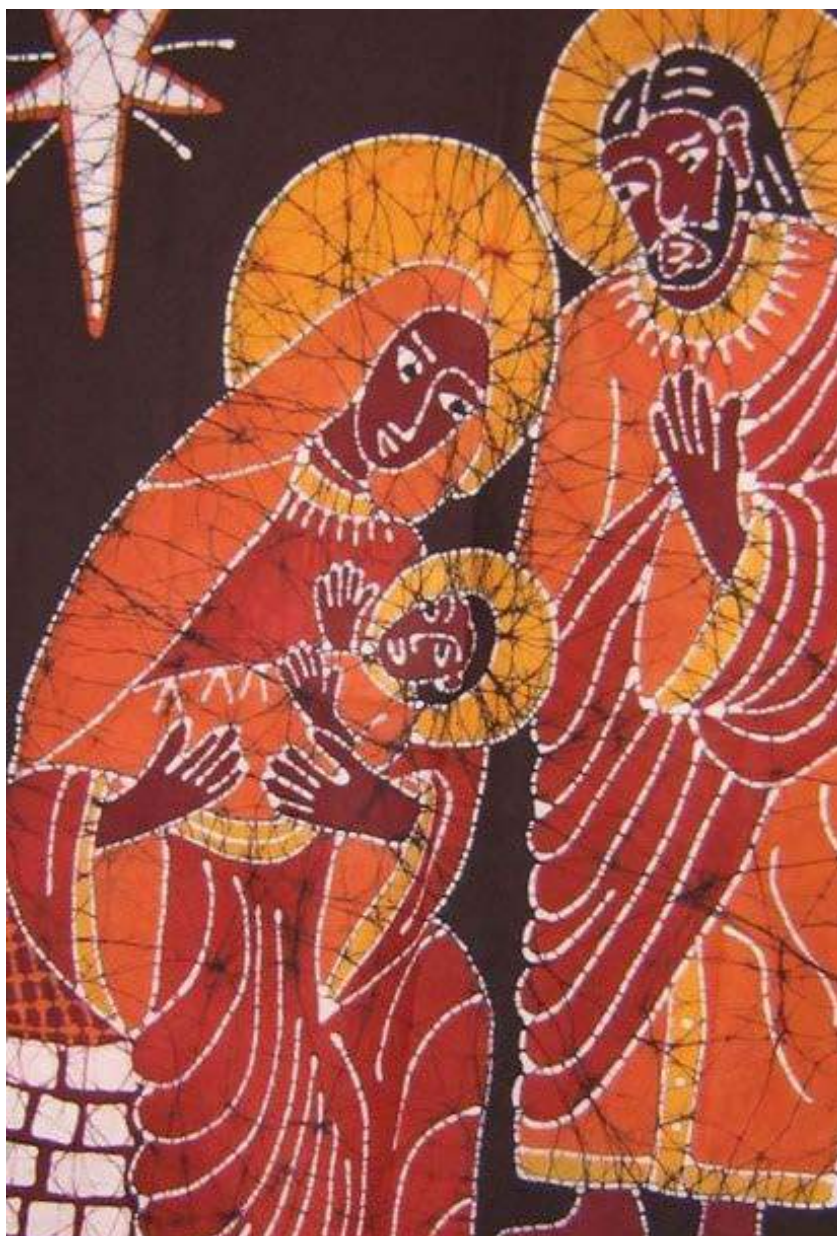

A reménység hangja szólal meg a könyvet intonáló Bibó István idézet soraiban is: „A szabadságszerető ember bíz a közösség erejében, az emberek többségének tisztességében és abban, hogy ezt elegendő bátorsággal és igyekezettel érvényre is lehet juttatni, ezért a maga példájával, minden rosszhiszeműség elleni együttes és eredményes fellépéssel és minden jóhiszeműség számára a bizalom előlegezésével erősíti maga körül a közösséget és a tisztességes szándék győzelemre vihetőségben való hitet.” Ez a hit mozgatta Jánost is, aki évtizedeken át fáradhatatlanul munkálkodott a hazai népfőiskolák újjáteremtésén. Vallotta, hogy nincs más mérce, mint megtalálni az egyensúlyt a felelősségérzet, a hiányérzet és az elégedett megnyugvás között...

Olyan vészterhes esztendő végén járunk, amikor különösen is nagy szükségünk van az adventi reménységre, ami a karácsonykor közénk érkező világosság örömmüzenetét hirdeti. Amint ezt már Ézsaiás próféta megjövendölte: „A nép, amely sötétségben jár, nagy világosságot lát, a homály földjén lakókra világosság ragyog...”

Így kívánok mindenkinek Krisztusban gazdag ünnepeket és reményteli hétköznapiakat egy boldogabb újesztendőben Pál apostol áldásával: „A reménység Istene pedig töltsön be titeket a hitben teljes örömmel és békességgel, hogy bővüljétek a reménységben a Szentlélek ereje által.”

Gáncs Péter

Ismét a diófák alatt

Nehéz visszatérni a szavakhoz, nehéz visszatérni a beszélgetéshez, nehéz visszatérni a diófákhoz. 2020 első, tervezgető hónapjaiban vágyott napsugaraival hívott az augusztus ígérete, az ismét várható együttlét. Azután néhány hét a reményvesztettség, az elszigeteltség süket csöndjét hozta ránk.

Ferenc pápa szavaival, Urbi et Orbi beszédének felidézésével hívott mégis minket a Magyar Népfőiskolai Társaság vezetése ismét a diófák alá, hogy gondoljuk át, beszéljük meg újra a világot, amelyben élünk. Hiszen ez a világ időközben átalakult az otthon maradás és az elnémulás világává. „*Sűrű árnyékok borultak tereinkre, utcáinkra és városainkra; uralmuk alá hajtották az életeinket, mindent megsüketítő csönddel és vigasztalan ürességgel töltve el*” – idézte fel az evangéliumot a pápa, hozzátéve azonban, hogy „mindannyian arra nyertünk meghívást, hogy evezünk együtt, hisz mindannyiunknak szüksége van a kölcsönös támasznyújtásra.”

Elbizonytalanodva éltem meg ezeket a hónapokat. Van-e értelme a jövőről gondolkodni, beszélgetni? Azonban váratlan megerősítés érkezett családunkhoz. Júniusban Ferenc pápa áldását küldte nagynénémnek, Prof. Kari Polányi Levittnek – 97-ik születésnapja alkalmából. Nagynéném, Kana-dában élő közgazdászként a montreáli McGill Egyetem professzor emeritája, ahol a fejlődő országok, különösen a karibi térség gazdasági szakértője, folytatva apja, Polányi Károly – nagyanyám, Dr. Polányi-Striker Laura öccse – munkásságát.

Az egyházfői gesztus háttéréhez vélhetően hozzájárult az is, hogy Ferenc pápa társadalmi-gazdasági nézeteit egyre többen állítják párhuzamba Polányi Károly: A nagy átalakulás – *The Great Transformation* – 1944-ben megjelent művével. Közös vonásként említik, hogy a magyar származású közgazdász és Ferenc pápa egyaránt a társadalomnak ad prioritást a gazdasággal szemben. „*A gazdaságnak kell a társadalmat szolgálnia, s nem pedig fordítva.*” – írta világszerte közgazdasági tananyaggá vált művében Polányi Károly. A szaksajtó és a több tudományos konferencia-előadás részletesen elemzi kettőjük álláspontjának hasonlatosságát. Már 2013-14-ben készültek angol nyelvű közgazdasági és vallástudományi cikkek és tanulmányok a témában. Lánya, a fejlődő országok közgazdaságával ma is aktívan foglalkozó professzor asszony ugyanezt vallja a társadalmi értékek és gazdaság viszonyáról.

S bizony a 2020-as esztendő is ezt a nagy dilemmát hozta elénk. Az emberélet vagy a gazdaság a fontosabb? Ilyen döntéshelyzetként dobják elénk a valóságot a politikusok, mint ahogy a profit növekedése volna az emberiség legfontosabb célja. De valóban az-e? Üzenetében Ferenc pápa már múlt időben beszélt a szerinte most lezáruló korszakról: „*Epekedtünk a haszonra, engedtük, hogy felemésszenek minket a tárgyak és megrészegítsen a sietősség.*” Nekünk, akik a műveltséget és tudást, s az erkölcs képességét tartjuk az ember természetből kiemelkedő értékeinek, bizony reményt jelentene, ha valóban új, ezen értékek felé törekvő valóság formálódása érdekében töprenkedhetnénk, tevékenykedhetnénk, haladhatnánk.

Ezért jöttünk össze ismét a diófák alatt.

Dr. Striker Sándor

◀ A Diófák beszélgetés előadói (felülről lefelé): Gáncs Péter, Farkas Éva, Németh Balázs, Striker Sándor és (a képen hátul) Bardócz András

Egy levél a Diófák beszélgetésről

... Nincs a mai világban fontosabb annál a tanításnál amely Jézust idézi meg nekünk, bárki is szóljon, de a Szentatya elmékedései is nagy hatással vannak ránk. Felekezettől függetlenül, hívők és nem hívők világában egyaránt.

A szombati napon – mint meg is írtam – átmentem Révfülöpről Mindszentkállára, népfőiskolás barátaimmal együtt. Mi voltunk talán harmincan és ugyanennyien vártak ránk ott.

Szavakkal nehéz kifejeznem, – leírni meg pláne nehéz – azt az érzést ami elfogja az embert egy ilyen találkozás alkalmából. Nem csak Szigeti Tóth János sírjánál tett tisztelgésünk mondatja ezt velem, hanem az az élő kép is, amit láttam, láttunk.

Jánost tavaly a katolikus szertartás szerint temettük el a helyi plébános liturgikus vezetése mellett (akivel jó barátságban volt), most a sírhant mellett egy másik jó barát, Gáncs Péter evangélikus püspök (emeritus) emlékezett rá. Meghatóan szép beszéddel. Ebből – mint egyetemes képet – csak egy gondolatot emelek ki.

János „fejfája” egy hatalmas, tizennégy mázsás sziklatömb. (Talán homokkő). A hant felőli oldalán szüleinek neve és az ő neve van felírva és mellettük egy nem hivalkodó, de szembetűnő kereszt-jel. Vagyis kereszt. Erre utalva mondta a püspök, hogy a kereszt függőleges szára az eget és a földet köti össze, a vízszintes pedig átkarolja, átöleli a világot. Vagyis itt is vagyunk, a földön, de már a mennyben is és akár itt akár ott vagyunk Jézus ölelő karjában érezhetjük magunkat. Ezt már én teszem hozzá.

Szigeti Tóth
János sírjánál

Ha olvastátok Ferenc pápa „Senki sem menekülhet meg önmagában” – című, rendkívüli Urbi et Orbi áldását a járvány idején, nem felesleges talán, hogy egy-két gondolatát kiemeljek.

„Ebben a bérkában itt vagyunk mindnyájan, mi is ugyanúgy rájöttünk, hogy nem tudunk külön-külön, a magunk erejéből előre jutni, hanem csak együttesen.” – utalt ezzel az Evangélium (Mk 4,35) perikópában mondottakra.

Aztán a félelemről szólva – a tanítványok félelméről a háborgó tengeren hullámok által dobált hajó süllyedésétől félve – „Miért féltek ennyire, még mindig nincs bennetek hit”. – és szinte imaként hozzátette: (utalva a járványra) „Nem a Te ítéleted ideje ez hanem a mi ítéletünké... Annak ideje van, hogy döntsünk ami számít és mi az ami elmúlik... Annak az ideje van Urunk, hogy az életünk útját újból feléd és a többi ember felé irányozzuk”.

És ez után következtek – mint szervesen összetartozó egység – az a másik pápai levél, melyet a Szentatya ezt követően mondott, április 12-én.

Az asztal egyik oldalán a püspökök és még négy egyetemi oktatóval, a másik oldalán a hallgatóság (aktív intellektussal) elkezdődött pont délben a Diófák alatti beszélgetés, vita, elmélkedés Mindszentkállán.

Milyen meghatározó és beszédes magában az, hogy a pápa által mondott gondolatokat négy laikus és egy protestáns lelkész, püspök értelmezte, közvetítette. (Gáncs nagytiszteletű püspök úr mindvégig „Szentatyának” szólította a pápát.)

A pápai levél, pápai beszéd, csomópontjai az egység és a segítség kifejezései voltak. Ebben a megosztott, politika által kifecskézett gondolkodó világban az örök és isteni értékek szavai hallatszottak a diófák alatt, ahol ültünk.

Ez az idő, amiben élünk nem a közönyösség ideje. A „nem az én dolgom” a „mi közöm hozzá”, „mit kapok érte”, nem elszigeteltség ideje ez, hanem a közösségé, a közösségi vállalásé, a lemondásé, a befelé irányuló lelkiismeretvizsgálaté, a kifelé mutató áldozatvállalásé. Nem Isten büntetése van rajtunk, hanem az emberi önzés, az egoizmus, a felesleges birtoklási vágy rákfenéje emészt ma bennünket. És még mindig néma és lapít és csúsztat és kufárkodik sok-sok ember.

Bár szeretik kihagyni a döntésekből az embereket, a tömeget, bár szeretik ámitani áldemokráciával és riogatni a felebaráti szeretet híján, és uszítani, és elveszejtve boldogan látni szerencsétlen embereket, megteremteni ezzel egy talmi csillogó világot, de helyette az infernális bűz terjeng körülöttünk. Az önzés és hamis értékek követése, a természet rendjének felborítása, még sok-sok Covid vírust tartogat számunkra. Isten bölcsessége a Legyen világosság. Minden jót és szépet megteremtő, a világ rendjének csodáit elénk táró isteni akarat ellen maroknyi erejű ember fellázadt. Ez hozza a pusztítást ránk. Fegyverekkel, vírusokkal, hazugságok terjesztésével, a másik ember kirekesztésével.

Erősen dominált a kerekasztal résztvevői között az a politikai felelősség amely a közjavak előmozdítására szolgál(na).

A közjó politikai fogalom és kommunisztikus, vagyis közösségi egyben. A közjó megteremtésére vállalkozók, a politikai elit nem dolgozhat saját hasznára és zsebére, semmilyen körülmények között.

Ez nem a megosztottság ideje! – szögezi le a Szentatya.

Ez nem a megfélemlítés ideje! – teszi hozzá.

Melengesse meg a szívét, az emberek szívét a látvány és töröljék el az útból a háborút, az emberek megalázó csoportokba sorolását, látva az életkörülmények nyomorát a világban, legyen igazságos a javak elosztása.

A kerekasztal beszélgetést hozzászólások követték. Izzott a levegő sokszor és nem csak a napégető sugarai miatt. Szegedről a fővárosból, északról, délről sokan eljöttek a diófák alá, melynek rendezvényét Szigeti Tóth János nyitotta hét évvel ezelőtt.

Megérintettek az elhangzott szavak. Fészket raktak az elmében és nem volt nehéz befogadni őket. Nem volt nehéz, mert nagyon sok dolgot én is hasonlóan vélek, amint ők, a kerekasztal beszélgetés résztvevői, egyetemi oktatók, lévén egyik oldalán az asztalnak, vagy a másik oldalán. Nem politikai rendezvény volt ez most sem, nem kértek senkitől igazolást kit, vagy mit képvisel a civil életben. Tudjuk, ilyen rendezvényre csak tiszta gondolkodású és őszinte lelkű emberek jönnek.

Értékek, örök és általános értékek mentén ment a vita, a beszélgetés és ebben a frusztrált, nehezen feldolgozható időben, beleértve a szaharai hőséget is, igazán üdítő cseppek voltak nekem. Szívesen megrészegedtem tőlük.

G.A.

„Felnőttképzési Bibliánk lehet jónéhány évig”

Egy olvasó minősítette így azt a néhány héttel ez előtt megjelent tanulmánykötetet, ami Szigeti Tóth János írásainak poszthumusz kötete, és a „Minőségvédelem és hazaszeretet” címet viseli.

Egy másik olvasó lenyűgözőnek nevezte a könyvet, „amelyet kézben tartottan olvasva az az érzése támad az embernek, hogy egy egész életet tart a kezében”.

A felnőttképzés és művelődéstörténet területén közismert személyiség mondhatni fiatalon (72) és hirtelen ment el az elmúlt év közepén, de hatalmas munkabíráásával, közel ötven éves pályafutásával sok értéket hagyott hátra számunkra.

Ebből próbál meg ízelítőt adni a már idézett című, formailag is impozáns kötet.

Ki is volt Szigeti Tóth János?

Szociológus, PhD tudományos minősítését a felnőttképzés szakterületén érte el. A Debreceni Egyetem, a Szent István Egyetem, az ELTE és több más felsőoktatási intézmény oktatója, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem tanszékvezető egyetemi docense.

A magyarországi népfőiskolák újrateremtője volt a 80-as évek második felében, és alapítóként a Magyar Népfőiskolai Társaságnak (MNT) 31 évig volt meghatározó, fáradhatatlan alakja, elnökeként pedig európai rangra emelte a szervezet szakmai munkáját.

2000 és 2002 között a Felnőttoktatás Nemzetközi Tanácsának alelnöke (ICAE, Toronto, Kanada).

1998-ban finn javaslatra megválasztották az Európai Felnőttképzési Társaság (EAEA) elnökségi tagjává, majd 2000-ben alelnökké, és 2002-ben elnökké választották ebben a 41 ország 115 nemzeti szervezetét átfogó, legnagyobb európai szakmai szervezetben. Első és eddig egyetlen kelet – európaiként. A maximális lehetőséggel élve kétszer újraválasztották, 2004-ben és 2006-ban.

EAEA elnökségének ideje alatt a *Trendek az európai felnőttoktatásban* című nemzetközi kutatási program kidolgozója és a kutatásból készített tanulmány szakértői munkacsoportjának a vezetője, az EU Oktatási és Kulturális Bizottsága megbízásából, a Főigazgatóság szakértőjeként. Ez a tanulmány szolgált alapul ahhoz, hogy *2006-ban – először az EU történetében – ajánlásokat adjon ki a Bizottság a felnőttoktatás fejlesztéséről, amit 2007-ben a Cselekvési terv a felnőttoktatásról* c. bizottsági ajánlás követett. A felnőttképzés, szakképzés máig alapvető okmányáról van szó a nemzetközi szakmai közvéleményben.

Az USA-ban alapított International Hall of Fame első magyarországi kitüntetettje, a felnőttképzés területén elért hazai és nemzetközi szakmai munkájának eredményeit elismerve a kitüntetéssel.

A tanulmánykötet annyiban rendhagyó, hogy nemcsak Szigeti Tóth János írásait tartalmazza, de megszólalnak benne a barátok, tanítványok, pályatársak is, és a terjedelmesebb élettrajzi interjú által kibontakozó személyiségrajz pedig segíti megérteni az olvasóval egy nemzedék, a rendszerváltás nemzedékének karakterét. Ahogy ezt Trencsényi Imre megfogalmazta a kötet kapcsán: „E nemzedék tagjait – csaknem társadalmi származásuktól függetlenül – általánosíthatón jellemezte bizonyos várakozás, olykor reménykedés egy jobb kor eljövételében, majd sokan éreztek kisebb-nagyobb csalódást a felemás eredmények nyomán. E nemzedék markáns reprezentánsának tekinthetjük a Magyar Népfőiskolai Társaság megteremtőjét is – aki nem csak elszenvedője, hanem aktív szereplője is volt a szándékaitól eltérően alakuló történelmi folyamatoknak.”

A kötet szerkesztőjeként az a szándék vezette a munkámat, hogy hitelesen és olyan sokrétűen mutassam be az MNT elnökének munkáját, mint amilyen sokrétű volt szakmai tevékenysége, és

Az alábbi recenzió a Parola szerkesztőségének felkérésére készült, de az alábbiakban másodközlésként az MNT lapjában is közzéteesszük

együttal megőrizni, elérhetővé tenni az utókor számára az európai rangú felnőttképzési szakember, és a magyarországi népfőiskolák újjáteremtőjének munkásságát.

A **„Személyes megközelítés”** című első fejezet után – amelyben a személyes vallomások, és a barátok, pályatársak szólnak – kiemelt helyre kerültek azok a tanulmányok, amelyek a magyar népfőiskolák történetét, valamint a 80-as évek újraindításával megteremtett népfőiskolák helyzetét elemzik (**II. A népfőiskolák újrateremtése**).

A kiemelt téma nem véletlen, hiszen Szigeti Tóth János is – életének végéhez közeledve tette azt a vallomást, hogy számára a legfontosabb eredmény az életében az volt, hogy létrehozhatta 1988-ban a két háború közötti időkből, köreinkben megmaradt egykori népfőiskolásokkal és több más segítőtvel, baráttal, pályatárssal a Magyar Népfőiskolai Társaságot.

A valóban fáradhatatlan gyakorlati szakember nagyon komoly kutatásokat, felméréseket végzett különböző szakértői munkacsoportok létrehozásával és vezetésével a hazai felnőttképzés, ezen belül külön a népfőiskolák fejlesztése, tevékenységük megalapozása érdekében. Ezekből, a különböző kutatások eredményeit összegző tanulmányokból válogat a harmadik, **„Kutatás”** című fejezet.

Jól tudta azt is, hogy amíg nincs törvény Magyarországon a felnőttképzésről, a népfőiskolákról, addig hiába van meg a társadalmi fontossága és eredménye annak, amit a népfőiskolák végeznek, a hatalom megengedheti magának azt, hogy nemlétezőnek tekintje ezeket az eredményeket. Szigeti Tóth János példátlan erőfeszítést tett annak érdekében, hogy a felnőttképzés és a népfőiskolák törvényi háttérrel rendelkezzenek Magyarországon, még ha más országokhoz képest jelentősen megkésve is. Hazai és nemzetközi szakértői konferenciákat szervezett itthon, törvényjavaslatokat dolgozott ki.

Hogy mi lett mindebből mára, arról a magyarországi felnőttképzés aktuális eredményei, mutatói és a mögöttük meghúzódó hatályos törvények önmagukért beszélnek. Az ő eredeti javaslataiból, terveiből mutat be írásokat a negyedik, **„Törvénykezés”** című fejezete a kötetnek.

Nemzetközi munkáját Európa-szerte ismerik ma is a szakmai szervezetek. Számára azonban mindig az volt a legfontosabb, hogy hogyan tudnánk Magyarországon hasznosítani mindazt a szakmai eredményt, amit Európában már elértek és a gyakorlatban alkalmazznak. Erre elsősorban, sőt eleinte szinte kizárólagosan a Magyar Népfőiskolai Társaság, illetve annak tagszervezetei voltak fogékonnyak. Egyébként törekvései nemcsak falakba ütköztek itthon, szinte folyamatosan, de állandó gáncsokodásban volt része, az emberi kicsinyesség és szakmai féltékenység, de a mindenkor politikai omnipotenciája miatt is – ez utóbbinak pedig sosem volt hajlandó eladni magát. (**V. Felnőttképzés Európában és Magyarországon fejezet**)

S végül a hatodik, **„Tartás és méltóság – a mérce”** fejezet írásai azok, amelyek leginkább kifejezik Szigeti Tóth János vallott és követett szakmai és emberi értékeit, nézeteit, a mércét, amelytől semmi nem tántorította el, és amelyet a legnehezebb időkben is megalkuvás nélkül követett. Trencsényi Imre szavait idézve, amelyek különösen érvényesek a kötet ezen fejezetére: „... az első generációs értelmiséginek olykori „zsákutcás” útkeresései mellett szilárdabbak azok a minőségi eszméi alapok, amelyek nevesítve is áthatják a különféle műfajú megnyilatkozásokat tartalmazó kötetet. A címben is olvasható ’minőség’ fogalom Németh László értékrendjét idézi, a több helyen idézett Bibó István pedig vitathatatlan vezérszellem a sok tekintetben útkereső közéleti szereplőnek.”

Szigeti Tóth János rendkívüli erkölcsi tartása, eltéríthetetlen kitartása és értékrendje olyan emberi és szakmai példaképpé teszi őt. Iránymutatásait nem lehet figyelmen kívül hagyni, amiből építkezni tud a következő generáció – akiket olyan szeretettel és odaadással tanított, lett légyen bármelyik felsőoktatási intézményről is szó.

Elkerülhetetlen, hogy Szigeti Tóth János kötetének fenti bemutatása kapcsán a közelmúltról, illetve a jelenről ne szóljak.

Az MNT elnökeként kezdeményezte 2009-ben, hogy a FIDESZ Minőség a kultúrában c. kulturális stratégiájához javaslatokat is magába foglaló tanulmány készüljön a közösségi művelődésről és a népfőiskolák szerepéről. A kezdeményezésnek akkor kedvező politikai fogadtatása volt, és több megbeszélés nyomán megszületett a **Művelt nép – emelkedő ország. Egy kitörési esély** c. tanulmány (a kötet második fejezetében olvasható).

A javaslatok érdemi továbbfejlesztésére és kivitelezésére azonban nem került sor. Az elkészült tanulmány átadása után Szigeti Tóth Jánossal érdemben többé nem állt szóba a politikai hatalmat megragadó, majd azóta is kezében tartó FIDESZ és a kormányzat képviselői, ráadásul a Magyar Népfőiskolai Társaságot – sokak véleménye szerint – szervezeten és tudatosan igyekeztek tönkre tenni, minden anyagi támogatást, szinte a levegőt is megvonva tőle.

Ugyanakkor ma azt lehet látni és tapasztalni, hogy a javaslat egyes elemeit a jelenlegi kulturális kormányzat és a FIDESZ egyes politikusai sajátjukként valósítják meg – persze kellő szakmai felkészültség hiányában és tényleges elkötelezettség híján még csak felemásnak sem nevezhető módon.

Népfőiskoláról folytatnak ma olyan diskurzusokat, amelyeket az MNT már a 90-es évek első

éveiben, egy jóval átgondoltabb szakmaisággal, alulról építkezve lefolytatott, és tesznek el ma milliárdokat – felmutatható, tényleges társadalmi eredmény és haszon nélkül.

Néhány kiválasztott kedvezményezett élvezte mindössze az előnyeiket ezeknek a milliárdoknak.

S mindeközben egy szó sem esik sehol arról, hogy hogyan, kinek, kiknek a munkája által éledtek fel a 80-as években Magyarországon újra a népfőiskolák és működtek eredményesen egészen 2011-ig.

Történelemhamisításnak vagyunk tanúi a népfőiskolák történetében.

Volt már erre példa az ötvenes években és tudjuk, hogy mi lett a sorsa a hamisítóknak és a hamis korszaknak.

A kötet egyik esszéje szerzőjének gondolatai (Bordás István) hüén és méltóan fejezik ki számunkra a történeteket:

„Az európai alapeszméktől való elfordulás, a konfrontatív társadalmi cselekvés előtérbe kerülése, a tudás leértékelődése magával hozta az igazi népfőiskolai mozgalom háttérbeszorítását. Ezzel együtt azon személyiségek kiszorítását is a közéletből, akik ezen eszmék mentén képzeltek el országunk jövőjét. Nem Szigeti Tóth János az egyetlen olyan személyiség, aki „áldozatul esett” ennek. A népfőiskolai mozgalom számára azonban talán a legfájdalmasabb.

Nehéz nem arra gondolni, hogy egy ilyen felkészültségű ember mennyi hasznot hajthatott volna még ennek az országnak, ha a politikai változások és a kicsinyes magatartás nem sodorja el őt az igazán komoly lehetőségektől. Nemzetközi szintű ismertsége, elismertsége bebizonyította, hogy európai formátumú értelmiségi volt. Olyan, aki mindvégig kitartott vállalt értékei és elkötelezettsége mellett. A megalkuvások, árulások, sokszor sajnos a szándékos rombolás évtizedében sem adta fel azon elveit, amelyekben egész pályafutásán keresztül hitt és amelyek forrása a leghaladóbb magyar értelmiségi gondolatok a reformkortól kezdődően.

Kevesen vannak az elmúlt évtizedek történetében, akik ennyire hitelesen és európai módon képviselték volna a „haza és haladás” gondolatát, mint Szigeti Tóth János.”

Mihályfi Márta

A kötet teljes címe:

Szigeti Tóth János
Minőségvédelem és hazaszeretet.
írások a népfőiskolákról, a felnőttképzésről
és ami mögöttük volt, van
... itthon és Európában...

Megrendelhető: marta@nepfoiskola.hu

Egy rövid, de ma is igen aktuális írás a kötetből

Aktív állampolgár és demokratikus részvétel

A Magyar Népfőiskolai Társaság tevékenységében a megalakulása óta középpontban állt a felelős, közösségi polgár segítése, formálása. Igen intenzív nemzetközi programokban is részt vettünk a 2000-es évek elején és számos képzésre, jó gyakorlat gyűjtésre és elemzésre került sor, szinte országosan. Mégis a „mesterséget” folyamatosan gyakorolni kell – még inkább ha aránya és kihatása nem elég széleskörű a folyamatos helyzetváltozás, s az új generáció bekacsolódása miatt. Néhány éve született egy áttekintés, ami megállapíthatta, hogy a magyar civil szervezetek rendelkeznek a megfelelő elkötelezettséggel és felkészültséggel a demokrácia felnőttkori tanulásának elősegítésében, de ez nem képes a szükséges mértékben kibontakozni.¹ Sommás, ugyanakkor helytállóan bizonyult megállapítás volt akkor, hogy az elmúlt több mint két évtized alatt a demokratikus állampolgár, vagy aktív állampolgár oktatás nem vált kiterjedt, intézményesült tevékenységgé a felnőttkori tanulás területén.

A magyar politológia klasszikus szerzőjének, Bibó Istvánnak „a szabadság kis körei” fogalmát idéztük fel akkor. Bibó evolúciós elmélete alapján a „szabadság kis köreiben” kezdődik a fejlődés, és utána tud kiterjedni a társadalom mind szélesebb köreire.

A magyar társadalom történetileg kialakult képessége szerint igen rugalmas ebben a visszahúzó-dásban és a kiterjedésben.

Noha a mai megjelenési formája mindenképpen regresszió, bámulatos állampolgári tapasztalatról és tudásról ad számot. Adott körülmények között a „szabadság kis köreibé” szorul vissza a hiteles társadalmi közszereplés határa. Azt mondhatjuk, mára szinte a privát szféra köreibé kényszerült vissza. Az informális és nem-formális tanulás felfogása alapján azonban nagyon fontos, hogy minden lehetséges módon támogassuk ezt tevékenységet. Fontos az életben tartás, mivel újabb és újabb hullámokban majd megint lendületet vesz, hogy elinduljon hódító útjára a nyílt demokrácia építésében, erőteljes kiterjesztésében. Tehát a felnőttoktatás, vagy a népfőiskola erőfeszítése önmagában nem elég, a társadalmi viszonyoktól, az állam és társadalom partnerségétől függ. Ha megnézzük, Magyarországon jelentős demokrácia deficit mutatható ki. Ma már annyira beépültünk az európai intézményrendszerbe, hogy pld. az European Social Survey rendszeres elemzésein keresztül is nyitott könyv vagyunk.² Hogyan foglalhatjuk össze a 2013-as elemzés megállapításait?

A 15 éven felüli népesség válasza alapján jelentős mértékű a demokrácia deficit Magyarországon. A legnagyobb deficit a szociális szempontok (jövedelemegyenlőtlenségek csökkentése, szegénység elleni küzdelem) területén mutatkozik. Tíz éves távlatra visszatekintve a magyar válaszolók a demokráciával és a kormányzattal is a 2002-es mérés során voltak a legelégedettebbek, míg a mélypont 2008-ban volt.

A demokráciával való elégedettség nemzetközi összehasonlításban alacsonyabb szintű Magyarországon, mint ami az európai országok átlaga, és ez az elmúlt 10 évben mindig így volt. A demokráciával elsősorban az alsó-középosztálybeliek, a szakmunkás végzettségűek, a megyeszékhelyen élők és a szegények a nagyon elégedetlenek. A legelégedettebbek viszont a Budapesten élők, az értelmiségiek és a jómódúak.

Köztudott, hogy az EU évek óta foglalkozik a jogállamisággal és az alapvető jogokkal kapcsolatos uniós mechanizmus létrehozásával. Ennek az áll a háttérében, hogy a kibővített Unióban egyszerre csak kiderült, a közösség nem képes megvédeni a demokratikus intézményrendszert saját tagsági köreiben. Az európai válság és az EU gyengesége, valamint számos jelentősebb kihívás miatt igen lassan halad ez a munka. Mégis eredmény, hogy megszületett az Európai Parlament első

¹ A demokratikus állampolgárság tanulása Magyar perspektíva és annak nemzetközi jelentősége
MNT 2014/1.sz. és Európa a polgárokért Hogyan vehetünk részt aktívan Európa közös építésében? Mozaik magyar koordinálású projektekről TEMPUS, 2012

² A magyar társadalom demokrácia képe 2013
MTA Társadalomtudományi Központ (European Social Survey, Magyarország)

jelentése, amelynek fontos jövőbeli üzenetei vannak.³ A demokráciáról, a jogállamiságról és az alapvető jogokról szóló európai jelentést harmonizált formátumban, ország specifikus ajánlásokkal kiegészítve nyújtják be, amiben a következőkre helyezik a hangsúlyt:

- a hatalmi ágak szétválasztása;
- az állam pártatlansága;
- a politikai döntések választásokat követő visszafordíthatósága;
- az intézményi fékek és egyensúlyok, amelyek biztosítják az állam pártatlanságának a megkérdőjelezhetetlenségét;
- az állam és az állami intézmények állandósága az alkotmány megváltoztathatatlanságára alapozva;
- a média szabadsága és pluralizmusa;
- a véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezés szabadsága;
- a civil szféra és a civil párbeszédet szolgáló hatékony mechanizmusok előmozdítása;
- az aktív és passzív demokratikus részvételhez való jog a választásokon és a részvételi demokrácia;
- feddhetetlenség és korrupciótól való mentesség;
- átláthatóság és elszámoltathatóság;
- jogszerűség;
- jogbiztonság;
- hatáskörrel való visszaélés megelőzése;
- a törvény előtti egyenlőség és a megkülönböztetés mentesség;
- az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés: függetlenség és pártatlanság, tisztességes eljárás, alkotmánybíróság (adott esetben), független jogi hivatás;
- a jogállamisággal szembeni fő kihívások: korrupció, összeférhetetlenség, személyes adatok gyűjtése és megfigyelés;

Csupa aktuális kérdés Magyarországon. Megjegyzem az „országspecifikus” kifejezés azt jelenti, hogy az egyes országokra vonatkozó, eddig főként gazdasági és pénzügyi területen alkalmazott konkrét ajánlásokhoz hasonlóan (előírások) születnek majd a demokrácia és jogállamiság területén is ajánlások. Egyelőre szikrázó vita folyt az EP-ben, s ez várható, ha tagországi szintre kerül a vita folyamata.

Ugyancsak fontos könyv látott napvilágot ebben az évben tavasszal az Európa Tanács kiadásában a *Kompetenciák a demokratikus kultúráért* címmel.⁴ A lelke a kötetnek, hogy négy csoportban 20 kompetencia fejlesztését ajánlja. A négy csoport az alábbi:

1. Értékek

Az emberi méltóság és az emberi jogok megbecsülése, a kulturális sokféleség megbecsülése, a demokrácia, az igazságosság, a méltányosság, az egyenlőség és a jogállamiság megbecsülése

2. Attitűdök

Nyitottság a kulturális másságra más meggyőződésre, világnézetre és gyakorlatokra. Tiszteletadás. Felelősség. Civil gondolkodás. Én-hatékonyság. Tolerancia konfliktusos kétértelműség esetén

3. Készségek. Autonóm tanulási készségek, analitikus és kritikus gondolkodási készségek, a meghallgatás és megfigyelés készségei, az empátia, rugalmasság és alkalmazkodóképesség, együttműködési készség, konfliktusmegoldó készség és végül

4. A tudás és kritikai megértése

Tudás és kritikus megértés saját magunkról, a kommunikációról és nyelvről, és a világról

³ JELENTÉS a Bizottságnak szóló ajánlásokkal a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmus létrehozásáról (2015/2254(INL) 2016 Brüsszel

⁴ Competences for democratic culture – Living together as equals in culturally diverse democratic societies (2016)

The project to develop Competences for Democratic Culture

ISBN 978-92-871-8237-1

Council of Europe, March 2016

Ezek között számos olyan kompetencia található, amely nemcsak az aktív és demokratikus polgár képzés segítése terén cél, hanem általánosabb és állandó feladatot jelent ezeknek a képzése. Tehát a népfőiskolai szabad felnőttoktatás nem szorul a privát szférába a „szabadság kis körei”-vel, hanem aktívan és felelősen segíti a demokratikus kultúra kulcskompetenciáinak fejlesztését, mint például az autonóm tanulási készségek, vagy a tudás és kritikus megértés kompetenciáját. Nem hiszem, hogy elég reménytelenül várni a társadalom és állam viszonyának jobbrafordulását. Feladat van bőven a különböző készségek fejlesztésében, ami által is is javulnak majd a társadalmi viszonyok, miközben hirtelen kinyílnak majd a privát mezőbe zárt „szabadság kis körei” s beragyogják az egész társadalmat.

2016. november

Szigeti Tóth János
PhD egyetemi docens

Ami a kötetből kimaradt, de pontosan tükrözi, hogyan indult el 2011-ben, az akkor már csaknem negyedszázada működő Magyar Népfőiskolai Társaság tudatos ellehetetlenítése. Az Állásfoglalásban felvetett kérdések, megállapítások és a végén megfogalmazott kérdés sosem került még csak megválaszolásra sem. (szerk.)

Állásfoglalás

Az Országgyűlés népfőiskolákkal kapcsolatos, 2011. évi költségvetési támogatásáról

A Magyar Népfőiskolai Társaság (MNT) 1988-ban létrejött, kiemelten közhasznú szervezet, az 1997-es CXL. tv. 91. par. (1) bek. d) pontja alapján részesül(t) működési költségvetési támogatásban. A támogatás mértéke 2002-től folyamatosan, majd 2006-tól radikálisan lecsökkent, miközben társadalmi, hazai és nemzetközi szakmai elismertsége és teljesítései költségarányosan nőttek. Munkánk és szakmai előkészítő tárgyalásaink alapján méltán reménykedtünk, hogy az új, demokratikus viszonyok között a több évtizedes, a nemzeti közjóért folytatott tevékenységünk 2011-ben a nehézségek ellenére méltányos elismerésben fog részesülni, dolgozhatunk, és nem válunk diszkrimináció áldozatává, mint korábban rutin szerint. Nem így történt.

2011 január első napjaiban az akkori kulturális helyettes államtitkár levélben közölte velünk, hogy „a parlament döntése alapján” (sic!) a költségvetési támogatásunk nem lehet több, mint a 2010-es (8,8 m forint!). Ezt követően szembesültünk azzal, hogy a 2011-es költségvetésben a XX./20/3/47 jogcímben nevesítve 330 millió forintos működési támogatást kapott a népfőiskola – de csak a Lakitelek Népfőiskola.

Ezt az egy népfőiskolát ismeri el a törvényhozás, és „a nemzeti együttműködés” kormánya ma „a megújulás évében” Magyarországon? Az 1988 óta tevékenykedő, országos hatókörrel működő, nemzetközi szakmai területen is tekintéllyel rendelkező Magyar Népfőiskolai Társaság és a kisebb hasonló szervezetek, a tagszervezeteink méltatlanok minden komoly elismerésre és munkájuk kormányzati támogatására?

A hosszú ideje tartó kisemmizettség után ez a támogatási döntés nagyon elszánttá tett bennünket, s miután a hivatalos megkeresésünkben feltett kérdéseinkre nem kaptunk választ, véleményünk nyilvános kifejtésének egyik első lépéseként ezért juttatjuk el a kormányzati képviselőkhöz az alábbi állásfoglalásunkat.

A népfőiskolák szerepe a vidéki és helyi felnőttkori tanulásban és finanszírozásuk

Akik behatóbban ismerik a közéletet, tisztában vannak azzal, hogy az elmúlt évek következményeként 2010-re keletkezett pénzügyi helyzet igen nehéz, és több év szükséges a normalizálódáshoz. Az is látható, hogy a kormányra kerülő vezetők számára is lépésről lépésre újabb akadályok, lera-kott aknák, korrupciós megkárosítások, meglepetések kerültek napvilágra, amiből még világosabbá vált, hogy a kicsiny mozgástérben még nehezebb és keservebb erőfeszítések szükségesek az államadósság miatti összeomlás elkerülése érdekében.

A magán és politikai célzatú népfőiskolai tevékenységnek is van létalapja és jogosultsága. A fejlett nyugati országokban, ahol ez működik, egyrészt a költségvetés választási eredmények arányában történő megosztásával, s a pártokhoz kötődő alapítványok támogatásán keresztül finanszírozzák ezeket a népfőiskolákat. Ez esetben lehetőség adódik a társadalom egy-egy csoportjára, vagy egy-egy ideológia irányzatához ill. értékrendhez kötődő, megfelelő tevékenységre a népfőiskolákon. Mindez a köztámogatás részeként átlátható és elszámoltatható juttatás. Azok a párthoz, vagy magáncsoportokhoz kötődő szervezetek, amelyek közfeladat átvállalását vállalják, szintén részesülnek további köztámogatásban, meghatározott feltételek és kikötések mellett.

Az elmúlt nyolc évben láthattuk, hogy a magyar közszférát a legmagasabb kormányzati szintig elborította a közpénzek bünszövetkezetek történő, átláthatatlan elherdálása és nagyrészt magánzsebbe áramlása.

A kényszerek ellenére alig van jele annak, hogy a kormányzati struktúra átalakítását jelentő nagy átcsoportosítások mellett, és a komoly, pozitív hangsúlyváltások során elindult volna a meghirdetett, új típusú hatékony döntéshozatal, a közigazgatásban a közpénzek felhasználásának tervezése terén.

Úgy tűnik, a 2011-re vonatkozó költségvetési tervezésnél és döntésnél még mindig vannak egyenlők, egyenlőbbek és leginkább egyenlők. Vannak, akik a fennálló jogi szabályozás és a kapcsolati tőke alapján tetszésük és érdekük szerint járhatnak el. Mindezt a parlamenti jogi eljárások alapján ma törvényesen.(!)

Nincs előzetes megvalósíthatósági terv, szempontrendszer, a célok számszerűsíthető konkrétizálása, a teljesítés minőségével kapcsolatos előírások, a teljesítés elmaradásának szankcionálása, a támogatás és felhasználás átláthatóságának biztosítása, az elszámoltathatóság és a társadalmi haszon nyilvánossá, átláthatóvá tétele.

Régi igazság, ha az egyes költségvetési összegek megtervezéséhez nem kapcsolódik tényleges kimenet és teljesítmény elvárás, a közpénz a befolyással rendelkezők közprédájává válhat.

Az elmúlt 20 év tapasztataira építve 1997-től folyamatosan, évente javasoltuk, hogy a népfőiskolák vonatkozásában a költségvetési tervezésnél és a döntésnél legyenek tekintettel arra, hogy

- a népfőiskolai szervezetek nevesítetten, az intézményesítés céljával kerüljenek megjelenítésre a költségvetési támogatásban (1997 óta gond, hogy minden évben újra a start pontról indulva, pályázati dzsungel küzdelemben dől el a támogatás mértéke)
- a döntéshozók ismerjék meg és ismerjék el, hogy a nálunk jóval fejlettebb országok sorában évtizedek óta működő, olyan intézményes képzési tevékenységformáról van szó, amely elsősorban a vidék és a népesség többségét kivető hátrányos helyzetű, alacsonyabb iskolázottságú, nagy társadalmi rétegek integrációjának és felemelkedésének egyik leghatékonyabb eszköze
- világosan határolják körül a kitűzött cél és feladatrendszert, a minőségi elvárásokat és ebben az akkreditáció szükségességét, amely lehetővé teszi a különböző szervezetek teljesítésének és a támogatás igényének és mértékének tárgyilagos mérlegelését.
- részesüljenek előnyben a kiemelten közhasznú státusszal bíró, az érvényben lévő törvények alapján tevékenykedő szervezetek
- legyen alkalmazható a méltányosságon alapuló támogatás meghatározott mértéke mindazok számára is, amely szervezetek számos kritériumot nem tudnak teljesíteni
- a különböző érdekek között megteremtett konszenzus és koordináció a leghatékonyabban szolgálja a közjót, amely lehetővé teszi az adófizetők befizetéseinek leghatékonyabb állami felhasználását

A fentiekben megfogalmazott elveknek az érvényesítését évek óta következetesen kérjük - eddig kevés eredménnyel.

Számos törvény módosítására, vagy újra alkotására van szükség - esetünkben a CXL. (közművelődési), a CLVI (közhasznú szervezetekről), s a 2001. évi CI. (a felnőttképzésről) számú törvények –, amelyben hallatni kívánjuk hangunkat, mint ahogy a 2012-es költségvetési törvény megalkotása során a népfőiskolák támogatásának kialakításakor is.

De addig is szeretnénk hangsúlyozni azt az önmagunkkal és másokkal szembeni elvárásunkat, mely szerint a hatályos törvényi előírások betartása mellett a jogkövető, közerkölcs szerinti magatartás mindenre egyformán vonatkozik akkor is, amikor parlamenti támogatás megítéléséről van szó.

Ennek szellemében kérjük, hogy a 2011-es nevesített népfőiskolai támogatás felülvizsgálata megtörténjen.

Budapest, 2011. február 11.

MAGYAR NÉPFŐISKOLAI TÁRSASÁG

Szigeti Tóth János
elnök

A felnőttkori tanulás európai napirendje

A felnőttoktatás megújult európai napirendje kulcsfontosságú dokumentum az európai felnőttképzési politikák felvázolásához.

A felnőttkori tanulás európai napirendje (2011) meghatározza az európai együttműködés középpontját a felnőttképzési politikákban.

A napirend kiemeli annak a szükségességét, hogy növelni kell a részvételt a felnőttkori tanulásban (formális, nem formális és informális tanulás), akár az új munkakészségek megszerzése érdekében, akár az aktív állampolgárság, akár a személyes fejlődés kiteljesedéséhez.

A felnőttkori tanulás kulcsfontosságú a személyes fejlődés, az aktív állampolgárság és a társadalmi befogadás szempontjából. A felnőttkori tanulásra szükség van az új készségek iránti igény kielégítéséhez és a munkaerőpiac, de a társadalom és az egyén életének szükségleteihez is.

A felnőttek részvétele a tanulásban nagymértékben különbözik az egyes európai országokban: összességében a számok stagnálnak és 1,4% -ról 31,6% -ra nőnek (2012-es adatok). A részvételi arány különösen alacsonyan képzett és idősebb felnőttek esetében okoz csalódást. Sürgős fellépésre van szükség európai szinten, a sikeres politikákkal kapcsolatos ismeretek bővítése, a támogatások nyújtása, valamint az országok közötti jobb tapasztalatcsere lehetővé tétele érdekében.

Stratégiai keret – Oktatás és képzés 2020 (ET2020)

Az oktatás és a képzés stratégiai kerete négy közös célt határoz meg e kihívások 2020-ig történő kezelésére:

- Az egész életen át tartó tanulás és a mobilitás megvalósítása;
- az oktatás és képzés minőségének és hatékonyságának javítása;
- A méltányosság, a társadalmi kohézió és az aktív állampolgárság támogatása;
- A kreativitás és az innováció, ezen belül a vállalkozói szellem fokozása az oktatás és a képzés minden szintjén.

Ezekkel a prioritásokkal foglalkozik az Európai Bizottság, az európai tagállamok, az Erasmus + programban részt vevő más országok, az oktatási intézmények, az oktatásban érdekelt felek, hálózatok, egyesületek a következő témák kidolgozásával:

- Figyelemfelhívás;
- A felnőttkori tanulás finanszírozása;
- Felsőoktatás: hozzáférés a felnőttekhez;
- A felnőttképzési szektor figyelemmel kísérése;
- Minőség;
- Meghatározott célcsoportok elérése;
- A nem formális és informális tanulás érvényesítése.

A felnőttképzés területén a kitűzött cél a következő: 2020-ig a 25–64 éves felnőttek 15% -ának részt kell vennie a felnőttképzésben. A legutóbbi, 2016-os felmérés szerint az átlagos részvétel 10,8% volt, és csak 7 uniós ország érte el a kitűzött arányt. Ez enyhe növekedést jelent az előző, 2011-es felméréshez képest.

Az EAEA és számos európai egyesület, hálózat és munkaügyi szervezet szintén a felnőttkori tanulás előmozdításán dolgozik. Az EAEA tagja az ET2020 felnőttoktatással és az állampolgársági oktatással foglalkozó munkacsoportjainak. Az EAEA elnöke, vagy a főtitkára részt vesz az üléseken annak érdekében, hogy emelje az EAEA hangját és egyúttal hozzájáruljon a felnőttkori tanulásra vonatkozó európai politikák kialakításához. Az EAEA elősegíti az Erasmus+ program keretében kínált finanszírozási lehetőségeket is, amelyek prioritásai általában összhangban vannak az ET2020 célkitűzéseivel.

A felnőtt tanulás megújított napirendjének végrehajtása: *ott vagyunk már*

EAEA nyilatkozat
2019 november,

2011. november 28-án a Tanács elfogadta a felnőttképzés megújított európai napirendjéről szóló állásfoglalását. A felnőttképzési politikák és ellátás fejlesztésének célja egy ambiciózus stratégia meghatározása az EU tagállamai számára, amelyet 2020-ig végre kell hajtani. Az EAEA komoly nyomon követési stratégiát követeli a napirendnek, olyat, amely a többi uniós stratégiával és kerettel való szinergiákra épít.

Európának számos olyan kihívással kell szembenéznie, amelyeket a politikai intézményeknek a következő években sürgősen meg kell oldaniuk a társadalmi kohézió és a gazdaságok fenntartható növekedésének garantálása érdekében. Ide tartozik többek között az alapkészségek hiánya a felnőtt lakosság legalább egyötöde körében, a migránsok és menekültek társadalmi és gazdasági befogadása, a termelés digitalizálása és automatizálása, médiaműveltség, demokrácia és európai értékek, fenntarthatóság, valamint egészség és jólét.

A felnőttképzés azonban módszereket és megközelítéseket kínál e kihívások kezelésére. Az EAEA hangsúlyozza az európai keretek és stratégiák fontosságát a tevékenységek, kezdeményezések és politikák kidolgozásában, nemzeti és regionális szinten. Ezek nélkülözhetetlenek az erős európai felnőttképzési rendszerek kiépítéséhez és annak biztosításához, hogy a felnőttkori tanulás beépüljön az egész életen át tartó tanulás folyamatába.

Az EAEA tagjai kiemelik, hogy az európai stratégiák különösen erősen befolyásolhatják a szakpolitikák fejlődését azokban az országokban, ahol a felnőttképzésnek nincsenek nagy hagyományai, vagy ahol a felnőttképzéssel nem foglalkoznak nemzeti vagy regionális politikai szinten. A felnőttoktatás terén folytatott európai együttműködés jelentős mértékben hozzájárult az ágazat innovációjához, a helyi szinttől az európai szintig.

A felnőttkori tanulás megújult napirendje a felnőttoktatásról szóló közleményre (2006) és az azt követő, 2008–2010-es felnőttkori tanulási cselekvési tervre épít. Ezt az Európa 2020 stratégiához, és különösen az európai oktatás és képzés terén folytatott együttműködés stratégiai keretéhez (ET2020) való hozzájárulás érdekében fogadták el, a felnőttkori tanulást szem előtt tartva.

Az EAEA tagjaival 2019-ben folytatott konzultáció azt mutatja, hogy az olyan országokban, mint Finnország, ahol a felnőttképzés európai menetrendjét teljes mértékben végrehajtották, a felnőttképzési struktúrák viszonylag erősek. A tagok többsége ugyanakkor azt jelenti, hogy a menetrendet csak részben hajtották végre országaikban. Az EAEA tagjai emellett megjegyzi, hogy a civil társadalommal folytatott konzultáció és az ő bevonásuk elengedhetetlen az európai napirend sikeres végrehajtásához. A tagok nagy része azonban azt állítja, hogy nem vettek részt a megvalósítási folyamatban. Ez visszahat arra, hogy a felnőttképzési szervezetek és a szolgáltatók hogyan érzékelik az ágazatuk politikai támogatását – ideértve a felnőttoktatás és az irányítási struktúrák finanszírozását a helyi hatóságoktól a nemzeti kormányig.

Ugyanakkor az európai menetrend végrehajtásának nemzeti koordinátorai fontos szerepet játszottak a felnőttkori tanulásra vonatkozó nemzeti stratégiák kidolgozásában. Alapvető fontosságú, hogy 2020 után átfogó európai felnőttoktatási stratégia álljon rendelkezésre. A felnőttképzés fejlesztésének és teljes potenciálja kihasználásának elősegítése érdekében az EAEA szoros együttműködésre tesz javaslatot a felnőttképzést érintő, valamennyi európai stratégia között. Ide tartoznak az új készségek menetrendje, különösképpen a képzettség fejlesztési útjai, az európai felnőttoktatási napirend, a szociális jogok európai pillére, és különösen annak első elve, az egész életen át tartó tanuláshoz való jogról, az Európai Oktatási Térségről, annak érvényesítéséről és elismeréséről stb. Szorosan össze kell kapcsolni a meglévő európai struktúrákat (EK munkacsoport, nemzeti koordinátorok, EPALE, ...), valamint a globális kereteket, például a fenntartható fejlődés célkitűzéseivel, és különösen az oktatás 4. SDG-jével.

Az európai felnőttkori tanulás napirendjének olyan átfogó keretet kell biztosítania, amely a felnőttképzés további fejlesztését célozza meg – és folytatja, az alábbiak révén:

1. A felnőttek növekvő részvétele a tanulásban
2. A felnőttképzés és -tanulás minden formájának támogatása: általános és szakmai, de a nem-formális, formális és informális is
3. A felnőttképzést megszervező és biztosító felnőttképzési struktúrák támogatása, beleértve a civil társadalmat
4. Az együttműködés és a partnerség megerősítése a különböző érdekelt felek között, nemzeti és regionális szinten, ideértve például a szociális partnereket és az egyetemeket
5. A tudásbázis bővítése, különös tekintettel a felnőttképzés hatásaira
6. A felnőttkori tanulás finanszírozásának javítása
7. A felnőttkori tanulás irányításának javítása

Ezen általános célok mellett az EAEA javasolja olyan kulcsfontosságú témák felvételét, amelyeket az EU tagállamai felvehetnek, és ezzel együtt az Erasmus+ prioritásainak alátámasztását jelentheti. Az EAEA tagjai több kulcsfontosságú témát azonosítottak:

- Élettudás-digitalizáció és új technológiák
- Demokrácia és európai értékek
- Egészség és jólét
- Idősebb tanulók
- Médiaműveltség
- Hátrányos helyzetű csoportok társadalmi befogadása
- Fenntarthatóság

A felnőttképzés fontos szerepet játszhat az európai kulcsfontosságú kihívások kezelésében, amint azt az EAEA hangsúlyozta a Kiáltványában. Ezért felhívjuk az európai intézményeket és a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki erős és koherens politikákat, és hajtsák végre azokat.

További információ

Kapcsolattartó: Gina Ebner, az EAEA főtitkára,

+32 2 893 25 24, gina.ebner@eaea.org The European Association for the Education of Adults (EAEA) a nem formális felnőttképzés hangja Európában.

Az EAEA egy európai civil szervezet, amelynek 130 tagszervezete van 43 országban, és több mint 60 millió tanulót képvisel Európa-szerte.

A felnőttoktatás európai napirendjének folytatása 2020 után

Ma, minden eddigénél jobban, meghatározó szerepet játszhat az oktatás és különösen a felnőttoktatás és -tanulás (ALE) Európa jövőjének alakításában. Felkészíti az embereket azokra az ismeretekre, készségekre, attitűdökre és értékekre, hogy aktív, felelősségteljes és elkötelezett állampolgárokká váljanak, akik társadalmi, gazdasági és természeti környezetüket befolyásolhatják, a mindenki számára befogadó és fenntartható jövőt.

A felnőttkori tanulás kulcsfontosságú a személyes fejlődés és a társadalmi befogadás szempontjából, és szükséges az új készségek iránti igény kielégítéséhez, a munkaerőpiac, de a társadalom és az egyének élete szükségleteinek kielégítéséhez is.

A koronavírus-krízis rámutatott az egészségügyi oktatás szükségességére, az ellenálló képesség növelésére, a szülők képességeinek a fontosságára, különösen a digitális kompetenciák fontosságára – kiemelten az idősebb emberek körében.

Ezért erős európai felnőttképzési és tanulási politikát követelünk.

Az alábbiakban megtalálja ajánlásainkat.

A felnőttkori tanulás napirendje sok felnőtt számára lehetővé tette a tanulás további lépéseinek megtételét.

• Új és erős európai menetrend a felnőttkori tanuláshoz

A felnőttkori tanulás és az oktatás több, mint az alapvető készségek és több, mint felkészítés a munkára. Az ALE fontos szerepet játszik az egészségben és a jólétben, az aktív állampolgárságban, a demokráciában, a személyes fejlődésben és az életkészségekben (lásd még az Európai Felnőttképzési Kiáltványunkat).

Mivel a jelenlegi napirend 2020-ban ér véget, és a napirend folytatását jelenleg nem tervezik, azt a kockázatot látjuk, hogy a jövőben az európai stratégiák csak a felnőttkori tanulás egyes részeit veszik figyelembe.

A „Képzési utak” természetesen fontos stratégia az ALE számára, de az alapvető és a szakmai készségekre összpontosítanak. A felülvizsgált európai készségfejlesztési napirend ugyanakkor a nem formális felnőttképzés központi célkitűzéseit tartalmazza, különös tekintettel az életkészségekre.

Beszél továbbá a felnőttkori tanulás európai napirendje új prioritásainak meghatározásáról, bár nem jelzi, hogy mikor és hogyan fogják meghatározni és közölni ezeket a prioritásokat. Akár általános, akár liberális felnőttképzésről, vagy közösségi tanulásról beszélünk, Európában nagy hagyománya van a felnőttképzésnek, amely meg kell érdemelje, hogy elismerjék és támogassák, nem utolsósorban azért, mert számos európai országban ez a (tanulási) kultúra fontos része.

Az EAEA új és erős európai felnőttképzési napirendet javasol, amely elismeri a felnőttkori tanulást az oktatási rendszer önálló ágazataként, és amely lefedi az ALE minden szempontját, valamint ambiciózus tervet vázol fel, különösen a közösségi, és a nem iskolai továbbképzés érdekében.

• Tegye az ALE-t az Európai Oktatási Térség fontos részévé

A fent említett érvek azt is mutatják, hogy az ALE-t be kell vonni az Európai Oktatási Térségbe, és el kell ismerni annak fontos részeként. Mivel a nem formális és a közösségi tanulás gyakran a szakmai, vagy a formális oktatás és képzés kezdőpontja, nyilvánvaló, hogy az európai oktatásnak magában kell foglalnia a felnőtteket, és a különböző tanulási igényeiket (gondoljunk például az aktív időskorra és a nyugdíjas idős emberek tanulására). A felnőttekről sem szabad megfeledkezni, amikor kulcskompetenciákról van szó.

Támogassa a felnőttoktatást a közösségi médiában

Meghívjuk az EAEA tagjait, a felnőttképzési szervezeteket, a szolgáltatókat, a tanulókat és az oktatókat, hogy a jövőbeni európai felnőttkori tanulási és oktatási stratégia közzétételénél használják az alábbiakat:

Why do we need the new Agenda for Adult Learning?

Participation in adult learning is currently 11,1 % in the EU (15% target set for 2020).

A New European Agenda for Adult Learning after 2020 should provide a broad framework for further development of adult learning in Europe.

#ALEsupporter #ALEagenda2027

f @EAEA2020

Miért van szükségünk a felnőttkori tanulás új napirendjére?

A felnőttoktatásban való részvétel az EU-ban jelenleg 11,1% (2020-ra 15% volt a kitűzött cél)

We need to promote all forms of adult education and learning: general and vocational, but also non-formal, formal and informal.

A New European Agenda for Adult Learning after 2020 should provide a broad framework for further development of adult learning in Europe.

#ALEsupporter #ALEagenda2027

@EAEA2020

Elő kell mozdítanunk a felnőttképzés és tanulás minden formáját: az általános és szakképzést, de ugyanúgy a nem-formális, formális és informális képzést is.

"So far, the agenda for adult learning has only been partially implemented in my country. The agenda must be continued!"

The agenda has only been fully implemented in countries with traditionally strong adult learning structures (consultation with EAEA members). All countries deserve better political support for adult learning and education.

#ALEsupporter #ALEagenda2027

@EAEA2020

„Hazámban eddig csak részben hajtották végre a felnőttkori tanulás menetrendjét. A napirendet muszály folytatni!”

"Without the agenda for adult learning, many adults wouldn't be able to access further education and learning offers provided by the Skills Agenda and Upskilling Pathways."

The European Agenda for Adult Learning promotes basic and life skills. These are a prerequisite for enabling learners to move up a level in their education.

#ALEsupporter #ALEagenda2027

@EAEA2020

„A felnőttképzés napirendje nélkül a sok felnőtt nem férne hozzá a továbbképzéshez és a tanulási lehetőségekhez, amelyet a készségek napirendje és a továbbképzési lehetőségek biztosítanak.”

"Life skills must be a priority for a new European agenda for adult learning!"

EAEA members say that the European Agenda for Adult Learning must be continued after 2020. A renewed strategy should focus on life skills to enable all European citizens to fully participate in society and their communities as well as achieve individual development.

#ALEsupporter #ALEagenda2027

@EAEA2020

„Az életképességnek prioritást kell élvezniük a felnőttoktatás új európai napirendjében!”

Új digitális oktatási cselekvési terv:

*A polgárok párbeszéde Margrethe Vestager ügyvezető alelnökkel
hogy megvitassa a digitális oktatás jövőjét egy dán iskolában.*

a Megjelenés dátuma: 2020.08.11

Vestager, az Európai Bizottság ügyvezető alelnöke

A vitára a koppenhágai középiskolában, az Ørestad Gymnasiumban került sor, és dán nyelven folyt.

A rendezvény célja a hallgatók véleményének összegyűjtése a COVID-19 válságról. A megbeszélés segített betekintést nyerni a polgárok elvárásaiba a válság végéig, a fellendülés időszakában és az európai digitális oktatás jövőjével kapcsolatos elképzeléseikben.

Vestager ügyvezető alelnök rövid nyitóbeszédet mondott, amelyben felvázolta az új digitális oktatási cselekvési terv legfontosabb prioritásait. A résztvevők ezután lehetőséget kaptak arra, hogy megbeszélést folytassanak az ügyvezető alelnökkel.

A résztvevőket felkérjük, hogy osszák meg véleményüket és tapasztalataikat a COVID-19 válságnak az oktatási és képzési közösségre gyakorolt következményeiről és az európai digitális oktatásra vonatkozó szélesebb körű elképzeléseikről.

Új digitális oktatási cselekvési terv

2020 szeptemberében a Bizottság elfogadott egy új digitális oktatási cselekvési tervet, amely elősegíti a minőségi, hozzáférhető és inkluzív oktatást és képzést a digitális korban.

Az elmúlt hónapokban a COVID-19 járvány miatt példa nélküli váltás volt a távoktatásban és az online tanulásban, az oktatás és a képzés folyamatosságának biztosítása érdekében.

A válság bebizonyította, hogy fokozott erőfeszítésekre van szükség az Európai Unió (EU) szintjén a tanulók, az oktatók és a szülők körében, a digitális infrastruktúra elérhetőségének és a digitális készségek birtoklásának előmozdítása érdekében.

Az új cselekvési terv felhasználja a COVID-19 válság tanulságait, és hosszú távú jövőképet fogalmaz meg az oktatás és képzés digitális átalakításáról az EU-ban. A digitális oktatási cselekvési terv

▲
Augusztus 17-én, a CEST, a digitális kornak megfelelő Európa ügyvezető alelnöke, Margrethe Vestager adott otthont a polgárok párbeszédének az új digitális oktatási cselekvési tervről.

hozzájárul az Európai Bizottság szélesebb körű törekvéséhez, hogy 2025-ig létrehozza az Európai Oktatási Térséget.

Nyílt nyilvános konzultáció

Ez az esemény annak az ismeretterjesztő sorozatnak volt a része, amely kiegészíti az új digitális oktatási cselekvési tervről szóló, az EU egészére kiterjedő nyílt nyilvános konzultációt, bevonva a különböző háttérrel rendelkező érdekelt feleket, beleértve az oktatási és képzési szervezeteket, a civil társadalmat és az ipart.

A konzultáció tájékoztatót az új digitális oktatási cselekvési tervről, és összegyűjtötte az állampolgárok, intézmények, szervezetek és vállalatok véleményét és tapasztalatait a koronavírus-válság idején. A konzultáció 2020. szeptember 4-ig tartott, és az EU összes hivatalos nyelvén elérhető volt.

Linkek

[Open Public Consultation on the new Digital Education Action Plan \(2020\)](#)

[Digital Education Action Plan on Twitter – @EUDigitalEdu](#)

[Digital Education Action Plan \(2018\)](#)

[European Education Area](#)

[Next Generation EU recovery instrument](#)

[Commission priorities \(2019-2024\) – A Europe fit for the digital age](#)

Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság

„Csak a szokásos” Erzsébet-napi vásár

Delineata per Laurentium Bedekovich

2019 novemberében immár 25. alkalommal rendezték meg hagyományőrző Erzsébet napi népművészeti és kézműves kiállítást, helyi termékek vásárát Jászfényszarun. A régi - új helyszín a Petőfi Sándor Művelődési Ház és Könyvtár – 25 évvel ezelőtt is az intézmény adott teret, igényes kiállító helyet a rendezvényeknek. Ennek keretében folytatódtak a Bedekovich Emlékév programjai.

A jászfényszarui Népfőiskolai Társaság névadója idősebb komori Bedekovich Lőrinc, a Jász-kun Kerület 1779. június 2-án 240 éve választott meg a Jászság, a Nagykunság és a Kiskunság közös földmérőjévé. Mérnöki tevékenységét 40 éven át nyugdíjazásáig, 1819. novemberéig folytatta. Az idei 200. évi kerek évforduló kiváló alkalmat adott arra, hogy a negyven év szakmai hagyatékát összerendezve, az őszi szakmai konferenciát követően 2019. november 15-én, Jászfényszarun egy kiállítás keretében is megemlékezzenek a geometráról és munkásságáról.

Konferencián a köszöntőt követően „A társadalmi szerepvállalás erősítése a közösségek fejlesztésével a Jászságban” című projekt bemutatására került sor a Jász-Nagykun-Szolnok Megye ESÉLY Szociális Közalapítványa munkatársa Baranyi Brigitta részéről – megtisztelő módon kiemelve a népfőiskola térségben betöltött szerepét.

Majd kétéves együttműködésnek köszönhetően *Delineata per Laurentium Bedekovich – Válogatás id. Bedekovich Lőrinc kéziratos térképeiből* címmel a Magyar Nemzeti Levéltár Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Levéltára részéről Horváth Gergő igazgató helyettes tárlatvezetést tartott. A népfőiskola új kiadványait Dr. Farkas Kristóf Vince történész mutatta be – *Idősebb komori Bedekovich Lőrinc a földmérő és Jászfényszaru városközpontjának régi neveztetességei nyomában* – Tájak Korok Múzeumok Kiskönyvtára – sorozat részeként. Nemes József regnáló jászkapitány már a műhelybeszélgetések során osztotta meg gondolatait velünk – először jár városunkban, s nem jött üres kézzel – kézműveseket is hozott magával. Külön öröm

volt számára, hogy fiatalokat is látott a konferencián – van ki-
nek átadni a tudást, a tapasztalatot, az életérzést, a kulturális
örökségünket. A jó gyakorlatoknak köszönhetően itt igazán
megtapasztható, hogy a hagyományokat nem ápolni vagy
csak őrizni kell, hanem megélni. *Nagy Józsefné* egy „rendki-
vüli történelemórára” adott lehetőséget a nyolcadik osztályos
gyermekeknek. További vendégek voltak: *Bardócz-Tódor*
András a Magyar Népfőiskolai Társaság elnöke, a Semmel-
weis Egyetem, *Gábor Dénes* Főiskola óraadója, fizika tanár,
csillagász, pedagógiai történész, hagyományőr. *Dr. Turóczy*
Veszteg Rozália a Magyar Népfőiskolai Társaság Etikai Bizott-
ság elnöke. *Dr. Fleisz János* történelemtudományok doktora,
a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) köztestületi tagja,
egyetemi magántanár (ELTE, Pécsi Tudományegyetem), a Bi-
har Megyei és Nagyvárad Civil Szervezetek Szövetségének
(BINCISZ) elnöke, felesége *Fleisz Judit Asszony*, középisko-
lai történelemtanár, a nagyvárad Ady Endre Elméleti Liceum

egykori aligazgatója, a várad-velencei Lisieux-i Kis Szent Teréz Nőszövetség elnöke. Az önkor-
mányzat részéről *Bordásné Kovács Katalin* intézményvezető, *Illés Péter* projektiroda vezetője,
Németh András mérnök informatikus, *Réz Bertold* rendszergazda informatikus segítette a program
sikeres megvalósítását, a fotódokumentáció elkészítését. Rendezvényen részt vett a Roma Nemze-
tiségi Önkormányzat vezetője *Glonczi Rudolf*. Az események nyilvánosságáról gondoskodtak: a Mi
újság Fényszarun c. helyi lap felelős szerkesztője *Sugár Istvánné*, Új Néplap és szoljon.hu újságírója
Illés Anita és fotóriportere *Gémesi Balázs*, Jászsági Térségi Tv szerkesztő riportere *Banka Csaba* és
operátőre *Lakatos Zoltán* – munkájukat köszönjük.

Az ebédet követően egy várostörténeti séta keretében bemutatásra kerültek a városközpont történelmi értékei, a népfőiskola gondozásában látható kiállítások – Rimóczi kastély, Régi Parókia, Szent Erzsébet Községi Házban, majd Győriné dr. Czeglédi Márta polgármester asszony fogadta a vendégeket, bemutatva a városházát s az új terveket. Meglepetés volt mindnyájunknak, hogy az MNT elnöke Bardócz-Tódor András itt egy díszkötéses jászfényszarui kiadványt kapott polgármester asszonytól. E séta és műhelybeszélgetések során együttműködési lehetőségek feltárására, a helyzet adta ötletbörzére (brainstorming) is sor került. A Jász Nagykun Szolnok Megye ESÉLY Szociális Közalapítványa online adatbázist épít a helyi termékek felméréséhez, ehhez többen csatlakoztak már a jelenlévő kiállítók közül. Érdekességgént tudtuk meg azt is, hogy Mautner Zsófia szakács, műsorvezető, közgazdász, gasztroblogger is felvette már a kapcsolatot az adatbázisban szereplő helyi termelőkkel.

Dél előtt az Erzsébet napi vásár mellett kísérő rendezvényként az Európai Mézes Reggeli program zajlott - a Jászfényszarui Napfényóvoda gyermekei magyar termelői mézből készült reggelit – kóstoltot kaptak. A programba Koncsik Béla helyi méhészt kapcsolódott be a termelői méz felajánlásukkal és népszerűsítő bemutató programokkal. Délután a Szilágyi Erzsébet Független Segítő Nőegylet szervezésében a *Szeretet köteléke* címen *Czifra Orsolya nővér* tartott előadást a Vinculum Caritatis Község tevékenységéről s az ő „szerepéről”, a közösséghez való csatlakozásáról.

A rendezvény Jászfényszarui Város Önkormányzata és a Jászok Egyesülete támogatásával, a Magyar Nemzeti Levéltár Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Levéltára szakmai együttműködésében valósult meg. Szervezők: Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság, JNSZM ESÉLY Szociális Közalapítványa, Jászfényszarui Napfényóvoda, Petőfi Sándor Művelődési Ház és Könyvtár, Szilágyi Erzsébet Független Segítő Nőegylet.

Kovács Béláné Pető Magdolna

Szóljunk hát *eleinkről*

„... azért csak Róvja fel a kapufélfájára, hogy el ne felejtse ...”
(Fazekas Mihály: Lúdas Matyi)

JÁSZFÉNYSZARU TÖRTÉNELMI ARCKÉPCSARNOKA

A cikk szerzői (is) arra vállalkoztak, hogy Jászfényszaru híres szülötteiről információkat gyűjtsenek és közreadjanak. Eleinkről keveset tudunk s egy-egy kapcsolódó cikk, tanulmány olvasásakor rácsodálkozunk – itt járnak közöttünk az utódok, akiknek az őseire büszkék lehetünk. E cikkben – a tartalmi korlátok és egy-egy már megjelent igényes írás miatt - rövid időutazásra hívjuk az olvasót a mérföldkövekre helyezve a hangsúlyt. A későbbiekben tervezünk egy bővebb, hiánypótló tanulmányt készíteni – szerzőtársakat megkeresve –, amelyben olvasmányos formában, a múltról mesélve, sorba rendezve a fontos és kevésbé fontos ám kétségtelenül érdekes, tudni érdemes kategóriába tartozó dolgokról is számot adunk.

A Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság Értéktér Műhelye keretében 2020-ban tematikus programsorozatot indított, amelynek része (kézműves szappankészítés, hunnia csipke készítés, családi örökségből helyi termék praktikumok mellett) a jászfényszarusi születésű vagy itt élt jeles személyek felkutatása és bemutatása.

Jelen írás közzétételével célunk a bemutatott személyek megismertetése mellett az is, hogy az olvasók között találunk olyan érdeklődőt, helytörténeti kutatót, aki rendelkezik további ismeretekkel s számukra mi is új ismeretet adhatunk és kapcsolatba kerüljünk.

S most álljon itt azok jelképes arcképe, akik a tudomány, építészet, művészet tárgyi, szellemi javaival vagy hősi katonai cselekedeteivel értékeket, örökséget hagytak ránk jászfényszarusiakra s akikre méltán lehetünk büszkék – akkor is, ha az élet másfelé vezette útjukat. „Hogy dicső eleink nyomain járni taníthassunk...”

AKANTISZ VIKTOR

Forrás: <https://www.eke.hu/sites/default/files/csatolmanyok/hirek/2016/pnyme.pdf>; <http://real.mtak.hu/75308/1/080.2017.66.2.9.pdf> ;

ID. KOMORI BEDEKOVICH LŐRINC

Forrás: <http://www.bedekovich.hu/oldal/id-bedekovich-lorinc>

ID. KOMORI BEDEKOVICH LŐRINC

Forrás: <http://www.bedekovich.hu/oldal/id-bedekovich-lorinc>

IFJ. KOMORI BEDEKOVICH LŐRINC

Forrás: <http://www.bedekovich.hu/oldal/ifj-bedekovich-lorinc>

„Ez az ősz más mint a többi, ezt Te is jól tudod”

Tájékoztató a Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság 2020. évi közgyűléséről, őszi tervekről

A Társaság a 2020. évi rendes közgyűlését szeptember 28-án tartotta meg a járványügyi helyzetnek megfelelő eljárásrend alapján.

Előzmények

A járványhelyzetre és a kormányzati intézkedésekre tekintettel a Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság (BLNT) elnöksége megismerte és tudomásul vette azt az elnöki tájékoztatót, amely szerint elhalasztják a BLNT 2020. május 25-re tervezett rendes közgyűlését. Az elnökség arról is határozott, hogy a jelenlegi vezetők meghosszabbított megbízással – legkésőbb 2020. szeptember 30-ig – lássák el a vezetői feladatokat. A járványhelyzetre és a kormányzati intézkedésekre tekintettel az elnök látta el a határozathozatalt. Előkészítette a jogszabályi változások miatt szükségessé vált alapszabály módosítást és a szeptemberi közgyűlést, amelyen tisztújításra is sor kerül. A javaslatok alapján a jelölő bizottság elnöke Bordásné Kovács Katalin, tagjai Bobályné Bányai Mária, Fózer Tibor Pálné, akik az eljárásrend szerint elvégezték előkészítő munkájukat (lemondó nyilatkozatok a teljes vezetőség részéről, ajánlások, a jelöltek megkeresése, elfogadó nyilatkozatok, összeférhetlenségi nyilatkozatok, jegyzőkönyvek, határozatok elkészítése), amelyet ezúton is köszönünk. Döntés született arról, hogy a nyárra tervezett tábor 2020-ban nem kerül megtartásra, a 2021-re az előkészítése és meghirdetése folyamatban van.

Közgyűlés

A közgyűlés a meghirdetett napirendi pontok szerint került megtartásra. 1. Az Egyesület Elnökének beszámolója a 2019. évben végzett szakmai munkáról és gazdálkodásról. Hozzászólások, a beszámoló elfogadása. 2. Ellenőrző Bizottság beszámolója a gazdálkodás ellenőrzéséről - az egyesület 2019. évi egyszerűsített éves beszámolója, közhasznúsági melléklete és kiegészítő melléklete ismertetése. Hozzászólások, a beszámoló elfogadása. 3. Az elnökség 2020. évi tervei, költségvetés tervezetének ismertetése. Hozzászólások, javaslatok. A 2020. évi tervezett feladatok és költségvetés elfogadása. 4. Az új vezetőség megválasztása. 5. Alapszabály módosítása. 6. Egyebek. Levezető a társaság elnöke Kovács Béláné Pető Magdolna, a jegyzőkönyvet Kaszainé Ocskó Györgyi készítette.

Tisztújítás a lejárt mandátumok miatt s az ellenőrző bizottság egy tagja, Mészáros Tivadar elhalálozása miatt esedékessé vált. Mészáros Tivadar a kolléga, igazgató helyettes emlékéért tisztelettel megőrizzük.

Az előkészítő munkákról beszámolt és az új jelölteket bemutatta Bordásné Kovács Katalin a jelölő bizottság elnöke, majd a szavazásra került sor. A megválasztott elnökségi tagok: Berényi Ferencné – elnökségi tag, dr. Farkas Kristóf Vince – elnökségi tag, Kovács Béláné Pető Magdolna – elnök, dr. Soltész Anikó – elnökségi tag, Tamus Angéla Erzsébet – titkár. **A megválasztott ellenőrző bizottsági tagok: Ácsné Csontos Mária** – ellenőrző bizottsági tag, **Pásztor Zsuzsanna** – ellenőrző bizottsági tag, **Török Imréné** – ellenőrző bizottság elnöke.

Berényi Ferencné: Az általános iskola igazgatóhelyetteseként a már a kezdetektől az alapítók szándékával kapcsolódott be a civil szervezet munkájába, ahol elnökségi tagként, majd a felügyelő bizottság elnökeként a törvényességi felügyeletet látta el, majd ismét az elnökség tagjaként segíti tevékenységével a szervezet munkáját. Operatív megvalósító volt a szakiskolai képzési tematika alakításában, ezzel is megalapozva a népfőiskola képzési tevékenységét. Lehetősége szerint sokféle programba bekapcsolódik, reális gondolkodással, tanácsaival véleményformálással folyamatosan segíti a szervezet önmegevalósítását.

Dr. Farkas Kristóf Vince: Történész, aki már fiatal kora óta elkötelezett a Bedekovich család életművének kutatásában, feltárásában és bemutatásában. Így egyértelmű volt mindenki számára, hogy a népfőiskolai tagsággal szinte egy időben az elnökségben is szerepet vállalt. A szervezet számára is megtisztelő, hogy szakdolgozatának elkészítésével a Bedekovichok nyomában kutatott, majd számtalan tanulmányt, cikket jelentetett meg a Bedekovich életművekkel kapcsolatban. Mára elismert szaktekintélyé vált a szakmában. A szervezetben folytatott értékfeltáró és értékörző tevékenysége domináns, a népfőiskolai programok, tárlatok, táborok ismert és elismert idegenvezetője.

Kovács Béláné Pető Magdolna: Iskolaalapító személyisége meghatározó volt a civil szervezet létrehozásában, ezzel párhuzamosan a szakiskolai tematikák kidolgozásával a felnőttképzés csírázó magjait hintette el. Szakterülete munkakörében és a civil életben is a forrás lehívás, pályázatok írása, a tervezett projektek szakmai végrehajtása és felügyelete. Erőssége: menedzsment irányítása, kölcsönös tiszteleten alapuló kapcsolatépítés, szakmai időterv készítése, betartása, közösségszervezés, csapatmunkában való részvétel, stratégiai tervezés, hatékony értékteremtő operatív munka.

Dr. Soltész Anikó: jogász, közgazdász. Még aktív civil vezető – a SEED Alapítvány ügyvezetője voltam, amikor a BLNT – vezetését megismertem. A kölcsönös tiszteleten és megbecsülésen alapuló személyes kapcsolatból immár több évtizedes munkakapcsolat lett. Nehéz lenne felsorolni, hány projekt, hány munkaóra, hány feladat és megoldás van már mögöttünk – erről képek sokasága tanúskodik. De ami igazán fontos, az a segítség, amit közösen nyújtottunk: a lelkek, akiket megmentettünk, akiknek a „magamban is bízhatok” hitét visszaadtuk, akiket tudással és a közösség erejével a munka világába visszavezettünk. A munkakapcsolatból máig tartó tisztelet lett, és ha bármiben segíthetek, ezután is megtaláltok, ha elnyerem a bizalmat. Üdvözzel: Soltész Anikó

Tamus Angéla Erzsébet: A THN-TAMUS Kft. tulajdonosa, emellett egyéni vállalkozó is. Vállalkozásaival szerződéses kapcsolatban áll az OTP Pénzügyi Pont Kft-vel, az OTP Ingatlanpont Kft-vel, Valamint az EU-Solár Zrt-vel. Fő feladata – egyben erőssége is – a toborzás, csapatépítés, mentorálás. A megyében két irodát üzemeltet, Szolnokon és Jászberényben. A Jász-Nagykun-Szolnok megyei Kereskedelmi és Iparkamara elnökségi tagja immáron 16 éve. A Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság alapító tagja. Vállalkozásának stabil építésében nagy segítséget jelentett a Népfőiskola szervezésében megtartott vállalkozónői képzés is, amire a mai napig szeretettel gondol.

Ácsné Csontos Mária: Az óvoda vezetőjeként segítőkész együttműködő partner volt minden népfőiskolai programban. Több évtizedes szakmai, gazdasági, vezetési tapasztalatokkal rendelkezik. A népfőiskola és az óvoda intézményi kapcsolata a kölcsönös tiszteleten alapult. A segítő közreműködés eredményeként a kicsi gyermekeken át szinte minden családhoz eljutott a népfőiskolai programkínálat. Az együttműködés során kollégái, az intézmény dolgozói is bekapcsolódtak a programokba, élni tudtak a képzési vagy a felkínált szakmai programok, kirándulások lehetőségeivel.

Pásztor Zsuzsanna: A népfőiskolai társaság megalakulásától kezdve szakmai segítséget nyújtott számviteli és pénzügyi ismeretei által. Nagy szakmai gyakorlattal rendelkező, lelkiismeretes, kitartó, szakmája iránt elkötelezett ember. A munkákban megbízható segítőkész partner, mérlegképes könyvelő, naprakész ismeretek megszerzésére törekszik. Tanácsaival, folyamatosan közreműködik a népfőiskola munkájában. Ahogyan ideje engedi rendszeres közreműködője a programoknak is.

Török Imréné: Alapító tag, ellenőrző bizottsági tagként, majd az ellenőrző bizottság elnökeként már a kezdetektől az ügyvitelt segítette, az egyesület működését ellenőrizte. Aktív korában megszerzett nagy ügyviteli, gazdasági ismeretei, gyakorlata sokat jelentett a szervezet kialakításában, elindításában. Tanácsaival, tapasztalatai megosztásával rendszeresen segíti a népfőiskola jogszerű működését. Ahogyan ideje engedi rendszeres résztvevője a programoknak.

Személyük jelenléte a vezetőségben megtisztelő a népfőiskolai társaságnak. Az elnök a vezetőség, a társaság nevében köszönte meg a leköszönő elnökségi tagok – Kaszainé Ocskó Györgyi, Sándorné Tóth Éva – munkáját. A továbbiakban az alapszabály módosításáról döntött a közgyűlés. A tagdíjat az alábbiakban állapította meg: a tagdíj éves összege: 500 Ft/év a diákoknak és a nyugdíjasoknak, 1000 Ft/év a többi felnőttnek.

A 2020. évi szakmai tevékenység egyike az Értékkör Műhely programsorozata (kézműves szappankészítés, Hunnia csipke készítése, családi örökségből helyi termék, fotópályázta kiírása, programok on-line téren), a Bedekovich Galéria eseményei és tervei. A hálózati eseménysorozatról is tájékoztatást kaptak a jelenlévők: Hálózatépítés – műhelyfoglalkozás az Észak-magyarországi népfőiskolák körében – A Művelődő közösségek Észak-Magyarországon címen öt megye bevonásával népfőiskolai hálózatépítés kezdődött. A projekt szakmai központja a Nemzeti Művelődési Intézet Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Igazgatósága. A Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság innen kapta a megkeresést, felkérést, hogy csatlakozzon e programhoz. A műhely célja, hogy a már működő népfőiskolák tagjai megerősítsék motiváltságukat, szerepüket, valamint információt kapjanak

a népfőiskolák és a közösségi művelődési lehetőségek területeiről, funkcióiról, együttműködési lehetőségekről. További cél, hogy a közösségfejlesztésről, a közösségi tervezésről, a fiatalok bevonásáról, saját vezetői szerepükről ismereteket szerezzenek és a saját közösségeikben kamatoztatva használni tudják azokat. A műhelyfoglalkozás-sorozat 2020. februárban kezdődött és 9 hónapon át a tervek szerint, minden hónapban egy alkalommal, mindig más településen találkoznak majd a műhely tagjai.

Közygylés óta ..., hogy milyen az ős

„A felhő sem olyan, mint nálunk

És milyen más az őszi fény! ...

Itt hívős ős van. Lehullott már

Az első, hideg őszi dér;

Lemondani tanít a hulló,

Búcsuzó, sárgult falevél...”

(Ady Endre: Milyen az ős?...)

A hálózati műhelymunka jászfényszarusi találkozásának időpontja módosításra került, októberben valósult meg. A hagyományos Erzsébet napi programsorozat és a tervezett Párbeszéd a megpróbáltatásról című dr. Csókay András – Skrabski Fruzsina – Farkas Erzsébet könyvbemutató beszélgetés a kialakult járványhelyzetre való tekintettel nem kerül megtartásra, 2021-re tervezzük, az egyeztetés megtörtént a résztvevőkkel. A Megyei Értéktár Bizottság határozatot hozott – idős Bedekovich Lőrinc munkássága, mint nemzeti érték felvételre került a megyei értékek közé. A hagyományos, a karácsonyi ünnepkörhöz kötődő, ebben az évben 25. éves Adventi Kávéház program – szintén a kialakult járványhelyzet miatt - nem kerül megtartásra. Kérjük, kísérjék figyelemmel a digitális térben zajló eseményeket, felhívásokat, híreket, beszámolókat a népfőiskola honlapján, közösségi oldalain.

Kovács Béláné Pető Magdolna

*A Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság nevében
áldott karácsonyt és reményteli új esztendőt kívánunk!*

Budapest Környéki Népfőiskolai Szövetség

1stTIP Kezdő projektmegvalósítók támogató hálózata

Képzési anyag és nyílt oktatási források az első nemzetközi projekt megvalósítók számára.

A képzési tananyagok összefoglalói

Szerkesztő: Marianna Labbancz;

tars-szerkesztők: Agnieszka Dadak, Hans Jørgen Vodsgaard, Aron Weigl, Oliver Löscher, Lorenza Lupini, Luca Bordoni.

© 2020: BKNSZ – Folk High School Association Surrounding Budapest (HU), Cooperativa Sociale Onlus scpa (IT), Foundation of Alternative Educational Initiatives (PL), EDUCULT – Denken und Handeln in Kultur und Bildung (AT), Interfolk – Institut for Civilsamfundet (DK).

Minden jog fenntartva. Ebből a dokumentumból idézni csak a hivatkozás megjelölésével lehet.

Előszó

„Aki nem tud semmit, nem szeret semmit. Aki tehetetlen, az érthetetlen. Aki nem ért semmit, nem is ér semmit. Aki viszont ért, az szeret is, néz is, lát is. [...] Minél több tudás rejlik egy dologban, annál nagyobb a szeretet. [...] Aki azt képzei, hogy minden gyümölcs ugyanakkor érik mint a szőlő, az semmit nem tud a szőlőről” –írta Paracelsus, reneszánsz orvos, filozófus.

A nemzetközi együttműködés számos olyan európai civil szervezet munkájának része, amelyek az egész életen át tartó tanulással foglalkoznak. Sok szervezet azonban nem vesz részt nemzetközi partnerségi együttműködésben, vagy nem képesek azokban sikeresen részt venni. A nemzetközi együttműködés során a szervezetek struktúrája és képzési gyakorlata megújul. Ez az általános vezérelve az európai együttműködési programoknak, így az Erasmus + programoknak is.

A sikerhez időre és értő megvalósítókra van szükség. Egy nemzetközi projekt indítása kihívás, végrehajtása nagy feladat a civil szektor számára. A nemzetközi projektek vezetőinek módszertani támogatásra és speciális készségekre van szükségük. Sok szervezet nem áll készen arra, hogy nemzetközi környezetben dolgozzon. E szervezetek felkészítését tűzte ki célul ez a projekt. A 2018. szeptemberétől 2020 őszéig tartókétéves Erasmus+ projekt „Első alkalommal nemzetközi projektet megvalósítók támogató hálózata” címmel öt uniós tagállam öt olyan szervezete valósítja meg, amelyek az egész életen át tartó tanulás, a kultúra, a szociális munka és a civil társadalom fejlesztése területén dolgoznak.

Az együttműködő szervezetek:

Projekt koordinátor:

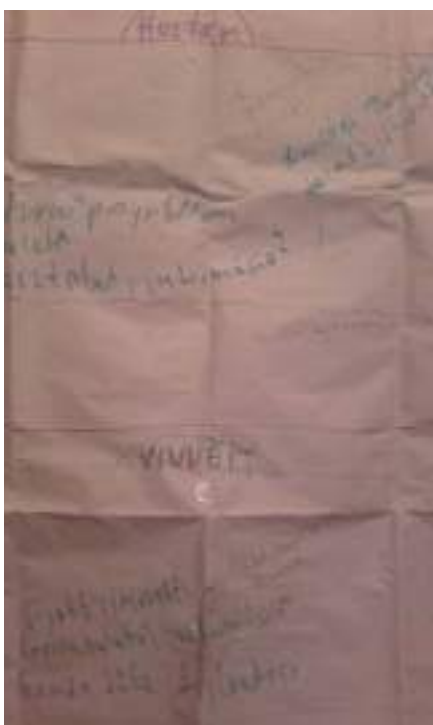
- FAIE-Foundation of Alternative Educational Initiatives (PL) – www.fundacjaaaie.eu

Partnerek:

- COOSS-Cooperativa Social COOSS MARCHE ONLUS scpa (IT) – www.cooss.it
- Magyar Népfőiskolai Társaság(HU) – <https://nepfoiskola.hu>, a projektet 2019 őszén át-vette a Budapest-környéki Népfőiskolai Szövetség – <http://www.bknsz.hu>
- Interfolk-Institut for Civilsamfund (DK) – www.interfolk.dk
- EDUCULT-Denken und Handeln in Kultur und Bildung (AT) – <http://educult.at>

A projekt átfogó célja az hogy támogassa a felnőttképzési szervezeteket, segítve őket innovatívoktatási módszertanok kialakításában, hogy új módon és újterületeken tevékenykedjenek. Kézikönyvünk a nemzetközi együttműködést létrehozni szándékozó szervezeteknek szól, melyből megismerhetik az andragógia alapjait, a felnőttképzési módszereket, valamint példákat találhatnak a nemzetközi együttműködésre felkészítő tréningek összeállításához. Bízunk benne, hogy ez a kézikönyv új ismeretekkel szolgál, az érdeklődők számára és ösztönzi az európai civil társadalom egész életén át tartó tanulásban résztvevő szereplőit a nemzetközi együttműködések megerősítésére.

NAGY Júlia
elnök, BKNSZ

3.A Kutatási Jelentések *megállapításai*

Ez a projekt két felméréssel kezdődött. A projekt indulásakor a célunk az volt, hogy feltérképezzük a partnerszervezetek által megkeresett szervezet nemzetközi tapasztalatait, e témával kapcsolatos terveit. A feltérképezés egy multilaterális online kérdőívet és interjúkat tartalmazott. Minden partnerszervezet részt vett a felmérésben, adatokat gyűjtözt az érintett érdekelt felek és személyek bevonásával a nemzetközi projekt tevékenységükkel kapcsolatos kérdésekre.

A. Projekt menedzserek

(azaz akik már dolgoznak vagy valaha dolgoztak nemzetközi projekt-menedzsersként a harmadik szektor felnőttképzési szervezeteiben), akiknek már van belső projektmenedzsment tapasztalatuk (legalább két nemzetközi projekt)

B. Szervezeti vezetők (azaz vezetők és vezető testületek tagjai), akiknek már van tapasztalatuk a belső projektmenedzsmentben (legalább két nemzetközi projekt)

C. Projekt menedzserek, akik nem jártasak a nemzetközi projekt menedzsmentben

D. Szervezeti vezetők, akik nem jártasak a nemzetközi projekt menedzsmentben.

Összefoglalva a négy csoportot, az alábbi két célcsoporttal foglalkoztunk:

A csoport: Vezető testületek tagjai -a területen tevékenykedő civil társadalmi szervezetek (egyesületek, alapítványok, szociális szövetkezetek, szépkorúak egyetemei, népfőiskolák, szociális vállalkozások stb.) vezetői, igazgatósági tagjai, elnökségi tagjai stb., akik a nem formális és informális felnőttképzés területén aktívan tevékenykednek és érdeklődnek a nemzetközi együttműködések iránt. (A továbbiakban: a vezető testületek tagjai)

B csoport: Alkalmazottak, munkatársak, tagok, a civil társadalmi szervezetek, civil szervezetek (egyesületek, alapítványok, szociális szövetkezetek, szépkorúak egyetemei, népfőiskolák, szociális vállalkozások stb.) önkéntesei, akik a nem formális és informális felnőttképzés területén aktívan tevékenykednek és érdeklődnek a nemzetközi együttműködések iránt. (A továbbiakban: projektmenedzserek) Az online felmérés résztvevőitől arra kértük választ, mely kulcskompetenciákat tartják fontosnak az uniós projektek megvalósítása során. A kérdőív második részében a projektvezetőket felkérték, hogy válasszák ki mindazokat a kompetenciákat, amelyeket fejleszteni kívánnának, a szervezetek vezetőit pedig arról kérdezték, hogy a munkatársaik milyen kompetenciákat szeretnének fejleszteni.

A felmérés eredményeinek publikálás két többoldalú nemzetközi jelentésben történt meg.

Az I. Kutatási Jelentés a Sikerekről és a kihívásokról, míg a

II. Kutatási Jelentés a Kulcskompetenciák és szolgáltatási igények címmel jelent meg.

Ez a két kutatási jelentés képezte a kiindulást az első alkalommal a nemzetközi projekt megvalósítók számára kialakított támogatási eszközök –köztük a tréningek -tervezésének és fejlesztésének.

Az I. Jelentés átfogó célja, hogy képet kapjunk azokról a sikerekről és kihívásokról, amelyek a támogató hálózat és a lehetséges támogató szolgáltatások fejlesztésének alapját fogják képezni. A Jelentés konkrét célja:

- meghatározásra kerüljön, hogy milyen támogatást kapnak a felnőttképzés területén működő nemzetközi projekt menedzserek az öt országban,
- milyen elvárásaik vannak a nemzetközi projekt menedzsereknek annak érdekében, hogy sikeresen tudjanak nemzetközi projekteket megvalósítani.

A II. Jelentés átfogó célja, hogy információt kapjon a különböző országokban dolgozó, vagy dolgozni szándékozó nemzetközi projektmenedzserek kulcskompetenciákról, feltárja az igényeket, melyek kiindulópontját fogják képezni a támogatói hálózat, illetve a későbbi támogatási szolgáltatások fejlesztésének.

A jelentés konkrét célja:

- meghatározzuk a sikeres nemzetközi projektmenedzserek kompetencia profilját, és ki-alakítsunk egy megfelelő kompetencia rendszert, mely tartalmazza a
 - 1) a technikai képességeket,
 - 2) a vezetői képességet, és 3) a stratégiai és menedzsment képességet.
- meghatározzuk az első alkalommal nemzetközi projekteket megvalósító projekt menedzserek egy új nemzetközi hálózattal kapcsolatos támogatási igényeiket, amely magában foglal olyan online eszközöket, mint például tudáscseppek ("knowladgwe pills"), webinárok, mentorálás.

3.1. A tréninggel kapcsolatos elvárások megjelenése a kutatás során

A lengyel válaszadók az alábbi témákat említették:

- Hogyan lehet fenntartható projektet megvalósítani;
- Toborzás – hatékony módszerek;
- Népszerűsítés és terjesztés, ideértve a közösségi médiát is; projektterjesztés –nem szokványos lehetőségek;
- Fejlett grafika;
- Projektmenedzsment módszertan; a projektmenedzsment különféle oldalai (idő, források, pénzügyek, eszközök...);
- A projektek társfinanszírozásának forrásai; Európai forrásszerzés; forrásszerzés –miben különbözik az E +
- Specifikus, projektekhez kapcsolódó ismeretek + puha készségek;
- Interkulturális tréningek;
- A partnerországok helyzetének megértése;
- Puha készségek, nemzetközi, partnerségi csapatokban való munka;
- Rövid képzés az alkalmazás elkészítéséhez.

Az olasz válaszadók igényei a tréninggel kapcsolatban az alábbiak voltak:

- nyelvtanfolyamok
- online felügyelt szimuláció
- modulok / videofelvételek a projektek kidolgozásához
- képzés a költségvetés elkészítéséről és a projekt menedzsmentjéről annak minden működési szakaszáról
- célzott tréningek, a háttér, a programok, és az alapok szerinti érdeklődés alapján
- nemzetközi oktatók, akik tapasztalattal rendelkeznek, technikák és kapcsolatok megosztása
- együttes tervezés, együttes menedzsment workshop
- tréningek az európai pályázatokban való részvételről és azok megtalálásáról
- projektek bürokratikus példái.

A magyar válaszadók igényei egy ilyen képzéssel kapcsolatosan:

- A digitális készségek fejlesztése, az ajánlatok bizalmas kezelésére a támogatási kérelem összeállítása során;
- Projektmenedzsment: a főpályázati konstrukciók, célok, eszközök, források tervezési, megvalósítási és terjesztési szakaszai;
 - Hogyan lehet pénzt gyűjteni a tevékenységekhez;
 - A különbözőforrások, lehetőségek, és felhívások ismerete;
 - A nemzetközi pályázati feltételek (sajátosságok) bemutatása. A pályázathoz kapcsolódó angol nyelv oktatása;
 - Pályázatírás;
 - Nyelvtanfolyamok;

Az új képzési lehetőséggel kapcsolatban a dán válaszadók az alábbiakat mondták:

Országos tanfolyamok biztosítása, tevékenységi terület szerint különböző csoportokban.

- Felkészítőképzés a leendő projektmenedzsereknek, és a projektmenedzseri működés során.
- Tanfolyamok az EU támogatási programjairól és a sikeres uniós pályázatok összeállításáról.
- Tanfolyam a szociális média felhasználásáról a projekteredmények terjesztése során.
- Tanfolyamok arról, hogy hogyan lehet megfélemlítő projektértékelést készíteni.

Az interjúalanyoknak különféle javaslatok voltak. A tapasztalattal nem rendelkezők többnyire országos dán tanfolyamokról beszéltek, és elsősorban a sikeres támogatási kérelmek elkészítésére összpontosítottak. A nemzetközi projektek kezdeti lépéseivel kapcsolatos feladatokra koncentráltak, és úgy tűnt, hogy nem vették számításba azt, hogy a nemzetközi képzési rendezvényeken való részvétel érdekében igénybe vegyék az Erasmus+ mobilitási támogatásokat. Ezzel szemben a tapasztaltabb projektmenedzserek az új nemzetközi képzési lehetőségek megszervezésére összpontosítottak, ahol találkozhatnak és tanulhatnak a még tapasztaltabb kollégáiktól. Elsősorban a projektkoordináció során felmerülő különböző feladatok ellátásával kapcsolatos képzéseket tartották fontosnak, például értékelésről, terjesztésről, felmérésekről, vagy akár pénzügyi menedzsmentről szólnak. Néhányan közülük azonban szükségesnek tartották a legfontosabb uniós finanszírozási programokról, illetve a sikeres a támogatási kérelmek előkészítéséről és megtervezéséről szóló képzéseket is.

Az osztrák projektmenedzserek szeretnék tréningeken, vagy e-mentori támogatással fejleszteni „puha” készségeiket. A projektmenedzserek a közvetlen, személyes tanulást részesítik előnyben. Esettanulmányok és szerepjátékok módszeresen segíthetnek.

A felmérésben külön említik a szociális készségeket:

- konfliktuskezelési kompetencia
- nemekkel és sokféleséggel kapcsolatos kompetencia (az előítéletek, egyenlőtlenségek, kétértelműségek érzékenyítése)
- kommunikációs képességek fejlesztése

A projektmenedzsment területén olyan válaszokat szeretnénk kapni, amelyek segítenek olyan alapvető kérdésekben, mint például:

Mik a projekt alapvető igényei?

Milyen „problémát” kell megoldania a projekteknek (pontos célfejlesztés, pl. SMART modell)?

Melyek az értelmezhető, mérhető mutatói a projektnek?

Hogyan hozhatók létre közös (nemzetközi) költségvetést (amelyek gyakran nagyobbak)?

Mit kell itt figyelembe venni, mennyi puffert kell beépíteni az egyes elemekbe?

Ezen kívül a megkérdezett projektmenedzserek rámutattak, hogy a támogatási lehetőségek áttekintése során fontos a képzési lehetőség figyelemmel kísérése is. Az európai tanfolyamok általános készségeket és ismereteket nyújtanak az EU programok alapelveiről. Végül szükségesnek tartják az angol nyelvtanfolyamokat. A vezetők számára kihívást jelentenek a „szokásos” projektmenedzsment készségek nemzetközi kontextusba való áthelyezése, a szinergiák létrehozása, különös tekintettel a hosszabb időtartamra és az együttműködésre. E területen is szükség lenne képzésekre. A partnerek arra a következtetésre jutottak, hogy a kompetencia-fejlesztés igényei nagyon eltérőek a válaszadók csoportjai között, mind a tapasztalat szintjét, mind a tevékenységi területet és az országot tekintve. Úgy tűnik tehát, hogy nehéz minden csoportnak megfelelő közöstanfolyamot vagy egyéb támogató szolgáltatást nyújtani. Ehelyett a partnerek - a képzők - felajánlhatnak néhány általános témát mindenki számára, valamint megtervezhetnek speciális tanfolyam modulokat és szolgáltatásokat, amelyek megfelelnek az adott csoport speciális igényeinek.

3.2. Javaslatok a nemzeti képzésekre

Anconában, 2019 szeptemberében, a nemzeti koordinátorok találkozóján megvitattuk a nemzeti képzések néhány alapelvét. A fő irányvonal az volt, hogy nem tudunk szigorú, mindenki számára kötelező képzési programot készíteni.

Megállapodtunk, hogy a képzések a leendő résztvevők elvárásainak kell, hogy megfeleljenek. Hogyan legyenek mérhető mutatói a projektnek?

Hogyan hozhatók létre közös (nemzetközi) költségvetést (amelyek gyakran nagyobbak)?

Mit kell itt figyelembe venni, mennyi puffert kell beépíteni az egyes elemekbe?

Ezen kívül a megkérdezett projektmenedzserek rámutattak, hogy a támogatási lehetőségek átte-

kintése során fontos a képzési lehetőség figyelemmel kísérése is. Az európai tanfolyamok általános készségeket és ismereteket nyújtanak az EU programok alapelvéről.

Végül szükségesnek tartják az angol nyelvtanfolyamokat. A vezetők számára kihívást jelentenek a „szokásos” projektmenedzsment készségek nemzetközi kontextusba való áthelyezése, a szinergiák létrehozása, különös tekintettel a hosszabb időtar-tamra és az együttműködésre. E területen is szükség lenne képzésekre.

A partnerek arra a következtetésre jutottak, hogy a kompetencia-fejlesztés igényei nagyon eltérőek a válaszadók csoportjai között, mind a tapasztalat szintjét, mind a tevékenységi területet és az országot tekintve. Úgy tűnik tehát, hogy nehéz minden csoportnak megfelelő közöstanfolyamot vagy egyéb támogató szolgáltatást nyújtani. Ehelyett a partnerek -a képzők-felajánlhatnak néhány általános témát mindenki számára, valamint megtervezhetnek speciális tanfolyam modulokat és szolgáltatásokat, amelyek megfelelnek az adott csoportspeciális igényeknek.

3.2.1.A projektmenedzserek képzése

- Időtartam:2 nap (16óra)
- A részvétel feltétele:
 - civil szektorban működő szervezetnél dolgozik
 - a szervezet tevékenysége kapcsolódik a felnőttképzéshez
 - ajánlólevél

5. Tablázat: A projektmenedzserek javasolt képzési programja

No	Tartalom	Módszer	Órák
Általános közös témák			
1	Az európai támogatási alapok ismeret	Előadás	2,0
2	Interkulturális kompetenciák	Előadás Csoportmunka	1,0
3	A szervezeti stratégia kilakítása és projektmenendzsment	Előadás Csoportmunka	2,0
4	Hogyan hozzunk létre nemzetközi együttműködést	Group work	1,0
5	A sikeres nemzetközi projektek feltételei	Rövid előadás Csoportmunka	1,0
6	Nemzetközi projektmenendzsment készségek	Rövid előadás Csoportmunka	3,0
Általános közös témák összesen			10,0
Speciális témák:			6,0

3.2.2. A civil szervezetek vezetőinek képzéseü

- Időtartam:2 nap (16óra)
- A részvétel feltétele:
 - civil szektorban működő szervezetnél dolgozik
 - a szervezet tevékenysége kapcsolódik a felnőttképzéshez
 - a civil szervezet jövőbeli terveinek rövid bemutatása

6. Tablázat: A civil szervezetek vezetői számára javasolt képzések

No	Tartalom	Módszer	Órák
Általános közös témák			
1	A felnőttképzési civil szervezetek helyzete a partnerországokban	Rövid előadás Csopormunka	2,0
2	Az európai támogatási alapok ismeret	Előadás	1,0
3	Stratégiaalkotás	Előadás Rövid előadás Csopormunka	3,0
4	Általános projektmenedzsment	Előadás Csopormunka	1,0
5	Interkulturális készségek	Előadás Csopormunka	1,5
6	Hogyan hozzunk létre nemzetközi együttműködést	Csopormunka	1,5
Általános közös témák összesen			10,0
Speciális témák:			6,0

3.3.A nemzeti tréningekkel kapcsolatos elvárások

Hogyan jelennek meg nemzeti képzésekben a kutatási eredmények?

Az interjú az összes résztvevő országra vonatkozó következtetése az volt, hogy a tapasztalattal nem rendelkező interjúalanyok a pályázati adatlapok tartalmát nagy kihívásnak tekintik, hiszen a kísérleti képzések során ez volt a központi téma. A nemzeti képzési programok többnyire felmérések eredményének megfelelően kerültek összeállításra.

Komoly kérdés volt: Mivel a megkérdezettek válaszai rendkívül különbözőek voltak, lehet-e egy olyan egységes képzési programot összeállítani, mely tartalma megfelel az interjúalanyok összes elvárásának. A partnerek azonban megoldották e feladatot, a többé-kevésbé eltérő képzési program mindegyike a közös célokra fókuszált.

A lengyel kutatás eredménye azt mutatta, hogy a nemzetközi együttműködés megkezdéséről általában a szervezetek vezetése tudatosan dönt. Erről általában nem véletlenül döntenek, inkább egy vagy több már tapasztalt személy inspirációját és ösztönzését követik.

Ezért a vezető testületek tagjai számára a képzés konkrét célja a következő volt: „A civil társadalmi szervezeteket irányító személyek támogatása a megalapozott döntéshozatalban:

A szervezet „kész-e” a nemzetközi együttműködés megkezdésére.

Ha még nem - mit kell tenni a felkészülése érdekében. A kezdeti szakaszban az első válasza adandó kérdés: Valóban nemzetközi szinten akarunk együttműködni a szervezet fejlesztésének ezen szakaszában? És ha még nem - mit kell tenni ahhoz, hogy előre elkészüljön. Másrészt a jövőbeli projektmenedzserek csoportja képzésének konkrét célja „Valódi ismeretek megszerzése és a nemzetközi projektek hatékony tervezéséhez, előkészítéséhez és megvalósításához szükséges kulcskompetenciák fejlesztése volt a projektmenedzserek részéről”.

Olaszországban az általános cél az volt, hogy olyan képzéseket tartsanak, amelyek lehetővé teszik a projektmenedzserek és a civil szervezetek vezetőinek, hogy minél hatékonyabban részt tudjanak venni a nemzetközi együttműködésekben. Ötleteket adtak a projektek kezdéséhez segítették olyan készségek fejlesztésében, melyek segítettek ezen ötletek háza finanszírozási források megtalálását. A képzés témái a COOSS projektmenedzsment tapasztalatára és a kutatás eredményeire és az interjúk megállapításaira alapultak. Fontos emlékeztetni arra is, hogy a képzések résztvevőinek egy része válaszként is részt vett az interjúban (tapasztalatlanok), így a COOSS csapatának lehetősége volt arra, hogy a kéréseiknek és a kezdeti igényfelmérésnek megfelelő képzést hozzon létre. A magyar nemzeti tréningek fő gondolata az volt, hogy a résztvevők tisztában legyenek a sikeres nemzetközi együttműködés előfeltételeivel, és hogyan készítsék fel a szervezetet a nemzetközi együttműködésre. Kiemelt figyelmet kapott, hogy a szervezet vezetők tudatosan és fokozatosan készüljenek a nemzetközi együttműködésre. A képzési célok szintén központi szerepet játszottak a dániai alapjelentésekben, ahol a válaszadók azt jelezték, hogy bizonyos területeken javítani kell az ismereteket és készségeket.

A dán tanfolyamszervező feltételezte, hogy a tervezett tanulási eredmények a két csoport számára azonosak lehetnek, annak ellenére, hogy az eredményeket különböző szempontból fogják felhasználni. A dánok a nemzeti kurzusok négy tanulási eredményét célozták meg: 1. Több ismeret a támogatási programokról, különös tekintettel az Erasmus + programra

2. Több ismeret és készség a sikeres Erasmus + projektpályázatok elkészítéséhez
3. Több ismeret és készség a sikeres Erasmus + mobilitási pályázatok elkészítéséhez
4. Több know-how az önértékeléshez és a kompetencia-fejlesztés igényei a nemzetközi együttműködéshez.

A dán tanfolyamszervező azt is feltételezte, hogy a tanulási eredmények számának és ezáltal a kurzusok témáinak korlátozottnak kell lenniük egy kétnapos, helyett csupán 12 órás képzés került megtartásra. Ezért a dán oktatók úgy döntöttek, hogy a nemzetközi együttműködés első lépésére összpontosítanak, vagyis sikeres pályázatokat készítenek az Erasmus + programra; és itt a következő 4 fő tanulási eredményt választották:

1. Több ismeret a támogatási programokról, különös tekintettel az Erasmus + programra:
 - Az Erasmus + mobilitási tanfolyamok és tanulmányutak (KA1)
 - Az Erasmus + stratégiai partnerségi projektek (KA2)
2. Több ismeret és készség a sikeres Erasmus + projektpályázatok előkészítéséhez, beleértve:
 - a projekt koncepciójának (projektötlet) kidolgozása az igényekre és célokra összpontosítva,
 - a legfontosabb tevékenységek és főbb eredmények tisztázása,
 - terjesztés, értékelés és irányítás megtervezése,
 - a munkaprogram és a költségvetés elkészítése,
 - megtalálni a partnereket koordinátorként, vagy népszerűsíteni magát partnerként
3. Több ismeret és készség a sikeres Erasmus + mobilitási pályázatok előkészítéséhez, beleértve:
 - előzetesen a saját szervezet nemzetközi fejlesztési tervének tisztázása / kidolgozása érdekében,
 - a mobilitási koncepció kidolgozása a tanulási igényekre és célokra összpontosítva,
 - annak tisztázása, hogy milyenek a prioritások a képzésekre való beiratkozás, vagy nyíltabb tanulmányutak tervezése során
 - a mobilitási program és a költségvetés megtervezése,
 - partnerek keresése.
4. Több know-how az önértékelésről és a kompetenciafejlesztés szükségleteiről, a nemzetközi együttműködés érdekében, ideértve a következőket:
 - a saját szervezet nemzetközi fejlesztési tervének tisztázása/ kidolgozása,
 - a kompetenciafejlesztés saját igényeinek meghatározása a nemzetközi együttműködés érdekében,
 - a tanultak áthelyezése a hazai viszonyokra a tanfolyam után.

A képzés során a csökkentett óraszámok esetén is, a lefedett témák is igazolták a tervezett eredményt.

Az osztrák képzés esetében az előkészítési szakaszban a tanfolyammal kapcsolatos reményteljes várakozások arra mutattak, hogy a potenciális résztvevők 1,5 nap alatt összefogott tudást és

tapasztalatot kapjanak a nemzetközi projektmenedzsmentről. A korlátozott idő miatt az osztrák tanfolyamszervező az alapvető témákra összpontosított, amelyek nemzetközi referenciával is rendelkeznek, elkerülve a klasszikus projektmenedzsment bevezető tanfolyamot, helyette kifejezetten a nemzetközi együttműködésre koncentráltak. Ez a megközelítés lehetővé tette, hogy kevésbé a projektmenedzsmentről szóló általános információkra, hanem inkább a nemzetközi finanszírozásra, a kulturális kompetenciára és kapcsolatokra, valamint a nemzetközi együttműködés egyéb sajátosságaira összpontosítsanak.

Hozz létre hálózatot!

- A képzés során mindenképp legyen gyakorlat / workshop!
- Mutasd be, a projekt megvalósítását! - A jóváhagyás után megvalósítani / működtetni (azaz hogyan kezelhetők az adminisztratív kérdések, a félidős és a végső jelentések)
- Legyenek tágas terek a workshopokhoz, hogy egymást ne zavarják a résztvevők
- Tablet / PC és internetkapcsolat szükséges minden csoport számára (az elérhető online anyagok önálló és közvetlen keresése érdekében).
- Legyen természetes fény és / vagy több rövid szünet!

5. Tanulságok

Javaslatok a jövőbeli későbbi nemzeti tréningek megvalósításához

A nemzetközi együttműködésben kezdő szervezetek számára a legnehezebb a projektpartnerek megtalálása és kiválasztása, valamint a projekt megtervezése és a pályázati dokumentáció elkészítése. Az is nyilvánvaló, hogy két nap nem elegendő egy tapasztalattal nem rendelkező személy felkészítésére ahhoz, hogy nemzetközi projekt megvalósítása érdekében pályázati dokumentációt be tudjon nyújtani. Rendkívüli kihívás egy kétnapos képzésre ekkora mennyiségű új információt besűríteni.

A képzéseket kiértékelő kérdőívekben a résztvevők kifejtették véleményüket, hogy mit lehetne még hozzáadni a képzési programhoz. Ezek a következők voltak: *további gyakorlat (esettanulmányok), néhány kész (valós) projekt részletesebb megvitatása, további információ a projekt költségvetésének kidolgozásáról és a projektpartnerek felkutatásáról, egy nappal hosszabb képzés.*

A következtetés az, hogy a kezdő nemzetközi projektmegvalósítók támogatásának komplexnek (képzések, tanácsadás, mentorálás, szupervízió stb.) és személyre szabottnak kell lennie, a projektmenedzsment különböző igényeinek és szintjeinek megfelelően, és amennyire csak lehet minél több gyakorlati tapasztalatot kell nyújtania.

A partnerségek kiépítését úgy kell támogatni, hogy az teret engedjen az európai szintű hálózati tevékenységnek. Biztosítani kell az alapismeretekhez és információkhoz való hozzáférést. Értékesebb lenne az első nemzetközi együttműködési tapasztalatokat „partnernként” megszerezni. Ez a célja a FIRST hálózatnak, amelyet a projekt megvalósításának végén indítunk el. A legnagyobb kihívás az ilyen hálózati szolgáltatások fenntartható finanszírozási forrásainak megtervezése, figyelembe véve a civil társadalmi szervezeteknek, mint ágazatnak a sajátosságait Európában.

A civil társadalmi szervezetek vezetői és a projektmenedzserek közötti munkamegosztás nem jelentős a civil szervezetek szektorában – a vezetők többsége projektvezető is egyben egy ilyen típusú szervezetben.

Fontos, hogy a képzések során homogén csoportokat kell létrehozni a tudás és a tapasztalat szempontjából.

Az oktatási módszertan fontosabb, mint a konkrét tartalom. Az általános ismeretek nyújtásánál fontosabb például az információ megtalálásához szükséges eszközök megadása egy adott lépéshez, valamint technikai kompetenciák megadása az új felhívások, új finanszírozási programok, új pályázati lehetőségek megtalálásához, megértéséhez.

Néhány további ajánlás, amelyek az öt partnerországban lefolytatott nemzeti kísérleti képzések során fogalmazódtak meg:

Hozz létre hálózatot!

- A képzés során mindenképp legyen gyakorlat / workshop!
- Mutasd be, a projekt megvalósítását! – A jóváhagyás után megvalósítani / működtetni (azaz hogyan kezelhetők az adminisztratív kérdések, a félidős és a végső jelentések)
- Legyenek tágas terek a workshopokhoz, hogy egymást ne zavarják a résztvevők
- Tablet / PC és internetkapcsolat szükséges minden csoport számára (az elérhető online anyagok önálló és közvetlen keresése érdekében).
- Legyen természetes fény és / vagy több rövid szünet!

A legnagyobb kihívás a nagyon változatos csoportokkal való közös munka volt. Először is, a résztvevők a gyakorlatban a kulturális, szociális, egészségügyi, gender, vagy oktatási szektorban dolgoztak, de mindegyik kapcsolódott az egész életen át tartó tanuláshoz. Ez volt az oka annak, hogy nehéz volt olyan közös projektötleteket találni, amelyekkel a csoport tagjai egyformán azonosulni tudnának. A csoportok kialakításában hasznos volt, hogy egyes résztvevőknek már voltak bizonyos projektötleteik. Másodszor, a résztvevők más-más szintű ismeretekkel rendelkeztek a nemzetközi együttműködések terén. Harmadszor, a tapasztalati szintjük is más volt. Mindezek befolyásolták a csoport munkájának előrehaladását. Két csoport meglehetősen gyors volt az egyes projektlépések kidolgozásában, míg a másik két csoportnak nehézségei voltak ötletük megfogalmazásában és a projekt céljainak kidolgozásában. Észrevettük, hogy ez a különbség az előzetes ismeretekből és ta-

paszttalatokból ered. Azoknál a résztvevőknél, akik korábban már dolgoztak nemzetközi projektben, vagy már voltak bizonyos elképzeléseik nemzetközi projektekről és a kapcsolódó finanszírozási programokról, kevesebb probléma merült fel a téma kezelésével és egy hipotetikus nemzetközi projekt önálló kidolgozásával kapcsolatban.

Tehát rá kellett jönnünk, hogy nem a pozíció (projektmenedzser vagy vezető testületi tag), hanem a tudás és a tapasztalat a döntő tényező az egész életen át tartó tanulás szektorában dolgozó és a nemzetközi együttműködésre törekvő célcsoportok igényeinek és kihívásainak meghatározásában. Ez azon a tényen is alapul, hogy az egész életen át tartó tanulás civil társadalmi szektorának vezetői is részt vesznek a projektmenedzsment folyamatokban, különösen az európai vagy a nemzetközi együttműködésekben (legalábbis Ausztriában). Ezért a szervezetvezetők és a projektvezetők mesterséges megosztása további akadályt jelenthet az egyes célcsoportok kezelésében. A szervezetvezetőknek részben több tapasztalatuk volt a nemzetközi projekteknél, mint a projektmenedzsmentnek, de ezt nem lehet általánosítani. Az országos tanfolyamok alapján javasoljuk a célcsoportok meghatározásának kétféle felépítését: egyrészt a tapasztalatok (magasabb prioritás), másrészt a pozíció alapján.

A projekt kutatási szakaszának következtetései és a nemzeti képzések tesztelési szakasza közötti kohézió jó alapot nyújt a FIRST hálózat támogatási körének megtervezéséhez. A FIRST hálózatot a tervek szerint a projekt keretében hozzuk létre azzal a céllal, hogy átfogó támogatást nyújtson a nemzetközi projektek kezdő megvalósítóinak az európai felnőttképzési civil szervezetek körében.

Érdemes megemlíteni, hogy a nemzeti kísérleti képzések lebonyolításakor levont tanulságok megerősítették a projekt kezdetekor végzett kutatás következtetéseit.

Az első Kutatási Jelentés, a „Jelentés a sikerekről és kihívásokról” 92. oldalán listázza a végső ajánlásokat:

„Először is szükséges lenne könnyen elérhető hozzáférést biztosítani a mélyreható támogatásokhoz, mind a pályázatokat előkészítő, mind a nemzetközi projekteket koordináló személyek részére. A koordinátorok támogatása egyben a potenciális partnerek támogatását is jelenti, önmaguk fejlesztését, hogy minél jobban be tudják tölteni új partneri pozíciójukat a nemzetközi projekteknél. Egy támogatási hálózatnak kell tudnia kezelni ezeket a kihívásokat.

A támogatás formái a következők lehetnek:

- *tanácsadás és mentorálás, valamint az eszközökhöz, a videoklipekhez és a tematikus tanácsokat tartalmazó tudáscsomagokhoz való hozzáférés a pályázatok elkészítéséhez és a koordinációhoz (valamint a partnerré váláshoz);*
- *testreszabott támogatás a kis civil társadalmi szervezetek számára a pályázat elkészítésének és a projekt megvalósításának minden szakaszában (azaz hogyan lehet a kiírást értelmezni, hogyan kell becsülni a költségeket, hogyan lehet felépíteni a partnerséget stb.);*
- *új tematikus Erasmus+ tanfolyamok, amelyek középpontjában azok a kihívások állnak, amelyekkel az újonc nemzetközi projektvezetőknek kell szembenézniük;*
- *az ötletek feltérképezésének oktatási eszközei, hogyan lehet egy problémamegoldó ötletből projekt;*
- *oktatási eszközök az alapvető költségvetési tervezéshez;*
- *mit „csinálj” és mit „ne csinálj” a pályázat megírásánál, a partnerkeresésben és a projekttervezésben;*
- *a tapasztalatok megosztása, személyes történetek arról, hogy mit kell tenni, ha a dolgok rosszra fordulnak (általában a támogatási források a jó tervezésre és a megelőzésre összpontosítanak, de mit csináljunk, ha tipikus problémák merülnek fel? kihez forduljunk? mit csinálnak mások hasonló helyzetekben?);*
- *a kezdők számára hozzáférés egy nemzetközi hálózathoz, hogy támogatást kapjanak és motivációt a nemzetközi együttműködésekhez;*
- *platform az első partnerkapcsolatok kezdeti szakaszának támogatására;*
- *oktatási eszközök, sablonok arra, hogyan lehet partneri kapcsolatokra szert tenni (hol? milyen formában? mikor? milyen tervezési szinten?);*
- *munkahelyi tapasztalatcsere (job shadowing), hogy minél többeknek legyen lehetőségük nemzetközi projekt tevékenységekben való részvételre és így megtanulni a nemzetközi projektmenedzsment tipikus feladatait;*
- *szótár a projektmenedzsmentben alkalmazott technikai angol nyelvi és az élethosszig tartó tanulás / felnőttképzés angol szókincsével.*

- a hálózatépítés emelt szintjét, amely fokozza az ágazat hatását;
- az ágazatnak legyen egy közös lobbija - többek között a nemzetközi együttműködés társ-finanszírozási lehetőségeinek növelése érdekében;
- lehetőséget arra, hogy mások tapasztalataiból tudjanak tanulni, lehetőség szerint a tapasztalt szervezetekhez való közvetlen kapcsolatfelvétellel.”

Végül, a támogatásnak a következőket kell elérnie:

- a hálózatépítés emelt szintjét, amely fokozza az ágazat hatását;
- az ágazatnak legyen egy közös lobbija – többek között a nemzetközi együttműködés társ-finanszírozási lehetőségeinek növelése érdekében;
- lehetőséget arra, hogy mások tapasztalataiból tudjanak tanulni, lehetőség szerint a tapasztalt szervezetekhez való közvetlen kapcsolatfelvétellel.”

A második Kutatási Jelentés: **„Kulcskompetenciák és szolgáltatási igények”** a következőket szükségleteket említi meg a 96 –100. oldalon: a társszervezetekkel folytatott nyílt támogató hálózat támogatásának szükségességét, az online eszközökhöz és az ismeretterjesztő anyagokhoz való ingyenes hozzáférést és az egyszerű hozzáférést a mentori szolgáltatásokhoz valamint az új képzési lehetőségekhez. A tömör összegző ajánlás a 100. oldalon így szól:

„Jelenleg nincs olyan strukturált szolgáltatás a piacon, amelyet a civil szervezetek nemzetközi projektmenedzsmentje számára, és első sorban a kezdőknek dolgoztak volna ki. Remélem, hogy ez a projekt jelentősen hozzájárul e hiányosság kitöltéséhez. Sok szerencsét!”

A projekt teljes záró tanulmánya az alábbi linkeken érhető el magyar nyelven:

www.first-network.eu

<http://www.bknsz.hu>

Dányi Sebestyén Népfőiskola

Kedves Népfőiskolások!

A kezemben tartok egy könyvet. Olyan „friss”, hogy még a nyomdai munkák illata is érződik rajta.

Jó testes, több mint háromszáz oldalas, képekkel és természetesen írásokkal, díszítéssel. Jó kézbe venni, forgatni és olvasni is. Kicsit megható is nekünk, akik ifjúságunk korában könyveken nőttünk, gyarapodtunk, művelődtünk. Most látom, érzem újra, milyen nagyszerű dolog könyvet olvasni. Kézbe venni, simogatni. Rakni egyik helyről a másikra, míg belepillantunk, majd belefeledkezünk az olvasásába.

A mai „gépi” világban, villódzó képernyők helyett szinte felüdülés.

A könyv címe: Gondolatszöttek (fényről, földről, emberről).

A könyv szerzője: Gódor András

A Szerzővel beszélgetek, melynek rövidített változatát az alábbiakban teszem közzé.

R: Hogyan, miként jutott eszébe, hogy könyvet írjon?

G A: Ez nem elhatározás kérdése volt. Hogy pl. na most én leülök és írok egy könyvet. Nem így történik ez. Főleg egy olyan emberrel, aki nem is tartja magát írónak, mert nem is az.

R: A könyv tényleg nem egy cselekményről szól, hanem több -majdnem száz- történetet tartalmaz. Főleg erről a községről, Dányról szól, közvetlenül vagy áttételesen. Dányi emberekről, eseményekről.

Újra kérdezem, hogyan születtek ezek az írások? És miért éppen most, a legutolsó időkben?

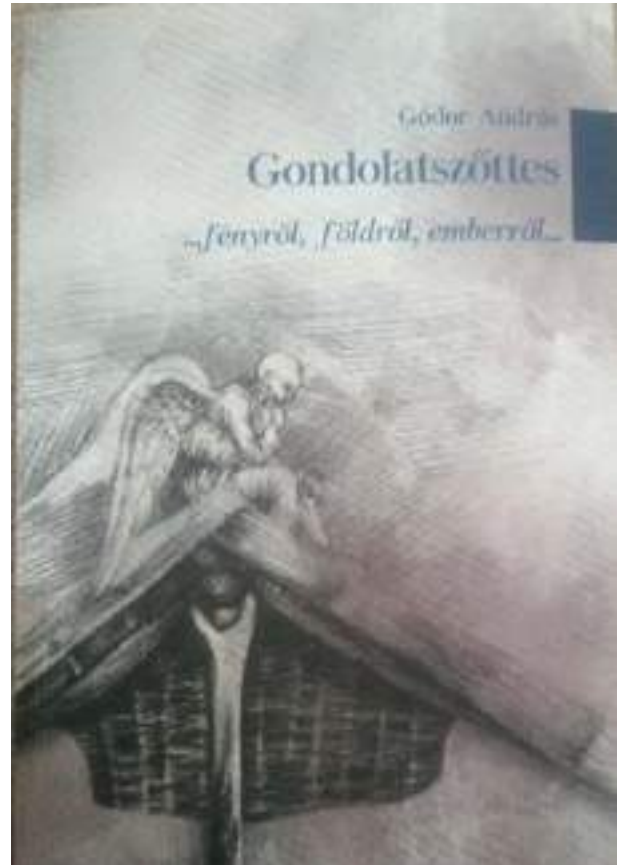
G A: Könyvet írni „veszélyes” dolog. Minden könyv egy belső utazás tükré. Az ember felfedi magát, elárulja, akarva-akaratlanul is benső élményét, belső tulajdonságait tárja föl. Üzenet is természetesen másoknak, elsősorban az olvasónak. Kivetítés, projekció. A mai zárkózott világban, amely végül az elmagányosodáshoz vezet merész vállalkozás írni. Nem csak könyvet, de egy novellát, esszét vagy dolgozatot is. Vagy akár beszélni! Beszélgetni! Másokkal, csoportokban vagy párosan. Félti az ember saját magát. Vagy inkább félelmei vannak. Az emberek befelé fordulásának vagyunk tanúi. Bezárkózunk. Restelljük talán saját énünket. Vagy ha nem is restelljük, de magánügynek tartjuk minden gondolatunkat. Ez a kor, a történelmi kor egoizmusának az eredménye. Az ember nem bűnös ebben, inkább kiszolgáltatott.

Az íráshoz idő kell. Jó, nyugalmas, megelégedettség, amikor az élmények és a gondolatok maguknak utat törve felszínre kerülnek.

Ugyanakkor belső izgalmi állapot, feszültség is kell kimondani mindazt amitől újra helyre áll az ember lelki békéje.

Tehát az íráshoz megfelelő lelki állapot kell. Motiváció, mely nem csak egy belső készítés, hanem a valóságra történő válasz is. Kimondhatjuk, hogy végül is az ember aktív válasza az írás a kor megnyilvánulásaira.

R: Úgy tudjuk, közéleti ember volt. A közéletben részt venni bénító, gondolat-bénító élethelyzet?

G A: Igen, az. Ha lelkiismeretes akar és tud lenni. Ha nincs egy társadalomnak valódi kristály tiszta mondanivalója, mert maga is zavart, értékvesztett vagy értékhiányos, akkor rázúdul a társadalomra egy kimondhatatlan üzenet. Találja meg mindenki a saját válaszát a feltett vagy látni társadalmi kérdésekre, problémákra. Ez észtszejtő káoszt eredményez abban, aki nem csak magáért, de másokért, kisebb-nagyobb közösségekért is felel.

R: *Maradjunk a könyvnél. Mi valójában a címet adó kép, a „gondolatszöttes”.*

G A: Gyermekkoromban volt szerencsém látni amikor a „hátsó házban”, vagyis a hátul lévő szobában felállították a szátvát. A szövőszéket. Még mindig előttem van a kép, amikor nagymamám „beült”, elfoglalta a helyét úgy, hogy a lábát, kezét felváltva használva, hol a „nyistet” váltotta, hol a „vetélőt” dobta a fonalak között jobbról balra, (aztán fordítva) míg a feltett fonal közé jó erősen be nem ékelődött a színes, szalagokra vágott textília. Az eredmény egy szép, változatos színű szöttes lett.

Én is így „szöttek” a gondolataimat. Erős munkával, de nagy szeretettel és motivációval.

R: *Miről olvashat az ember ebben a könyvben?*

G A: Négy nagy témakör van. Illetve egy ötödik is. Ez napjainkról szól.

A fejezetek előtt szép, kifejező és élénk érdeklődésre biztató rajzok vannak. Fazakas Tibor barátom alkotásai.

A részekben található hosszabb-rövidebb írások mögött feltűnik a szülőfalum élete, a vasárnapok és hétköznapiak, emberek, esetek melyek mögött valóságos személyek vannak. Többször típusok is.

Nem felejtethető tényező az sem, hogy szülőfalumban negyvenhárom évet szolgáltam. Az iskolában is -tehát tanári emlékeim is vannak-, közéleti témák, a hétköznapi gondjai is fellelhetők valamint olyan életképek amelyeket ellesett az ember jövet-menet.

R: *Minden eddigi írás benne van a könyvben?*

G A: Nincs benne. Nem csak a később írt cselekmények hiányoznak, de a korábbiak is.

Mivel családom tagjai szorgalmazták a könyv megjelenését (másokkal együtt), az írásokat gyermekeim gyűjtötték össze, velük együtt ötleteltünk a szerkezetéről, felépítéséről.

R: *Hol kapható ez a könyv, mennyiért, hogyan lehet hozzájutni?*

G A: Ezt a könyvet én sok-sok barátomnak, érdeklődőnek, a „falustársaimnak”, volt munkatársaimnak, kollégáimnak szeretném átnyújtani. Nincs szabott ára. Ha valaki támogatni szeretné a dányi népfőiskolát, mely a községet szolgálva jött létre még 1989-ben (mely most átalakulva alapítványként működik) akkor arra lehetőség nyílik. A népfőiskolánkon sokat tanulhattak a meghívott előadóktól, de szerveztünk zárandoklatokat Nagy-Magyarország-szerte, kiadtuk Kozár plébános verses könyvét, született kiadvány az oromkeresztekről is, aztán állítottunk feszületet az út mellé, zárandokkapu díszíti (székely kapu formájában) a központi teret, és nem is oly régen Sebestyén szobrát állítottuk föl a néprajzi ház előtt. Ezt szeretnénk folytatni és erre a munkára fogadunk szívből jövő adományokat.

R: *Hol lehet átvenni a könyvet?*

G A: Az alapítványunknak három kurátora van. Az egyik én vagyok, a másik Ivicsics Istvánné (Nusika), a harmadik Hangodi Istvánné (Juci). E három helyen átvethető a könyv, akár több példány is. (Ha valaki ajándékba szánja).

Dányiban születtem. Nem volt vágyam innen elmenni. Bár idősebb lett volna lehetősémem. Ez a kitérővet, amelyben gyermekkoromat írtam, az emberi helytálláshoz szükséges olyan tulajdonságokat öltött belém, mint pl. kitartás, konfliktus tűrés, következetesség, szorgalom, tisztelő, letelepít, szolgálat, megerősítés, empátia.

Mindenek révén könyvszerzőként magamat arra, hogy szert tegyek mindig több tudásra, mindig több és több szolgálat tevése, elkötelezetten és soha nem cserélt vagy rangok kedvéért.

Tíz év igazgatói megbízatás, tizenhét év iskolai munka után a helyi társadalmi élet - mondhatom talán - élére kerültem. Negyedszázad idő, a helyi társadalmi vezetésben végzett munka után, negyvenhárom év dányi hivatalos szolgálat volt mögöttem, amikor nyugdíjba mentem. Szándékom és törekvésem a községet szolgálni nem csak pályám elején volt, de azóta is tart. Mint civil szervezet, a dányi népfőiskola most-ben alakult meg. Számos kiadvány fűződik munkánkhoz, többek között Kozár Gyula atya szellemi hagyatékának gondozása is.

Ezekben az írásokban, melyet ez a könyv egybejött menekülni próbáltam -nem az öregedést- hanem attól a képtől ami ha nem vigyázunk a szellemi-lelki életünkre, kortól függetlenül bezár minket az önelégültség tünny világába. Testi-lelki egysejben lehet lenni, amikor a fizikai lét és a szellemi-lelki lét egymásra figyelve egyensúlyban van, a lelki élet irányításával.

Az aranyálok vigyázása mellett.

R: És mely naptól kezdve?

G A: A könyv már itt van nálam. Még némi adminisztráció szükséges és akkor Advent második vasárnapjától mindenki hozzá juthat.

R: A könyvben található illusztrációt készítő Fazakas Tibor művésztől már szó volt. Kiket lehet még megemlíteni akik hozzájárultak a könyv ilyen szép megjelenéséhez?

G A: A szerkesztést a tördelést, és a tervezést Ádám László és Dóczi Krisztina végezte. A korrektúrát pedig Pecznik Éva.

R: Úgy gondolom, szép karácsonyi ajándék lehet ez annak, aki hozzá jut.

Várhatjuk-e a folytatást, új kiadvány születését?

G A: Ha az Úristen is úgy akarja, akkor igen.

R: Köszönöm Gódor Andrásnak a beszélgetést

Mindszenthállaért Alapítvány

Az alapítvány bemutatása előtt mindenképpen szólni kell arról a helyről, ahol működik - a térségről, a faluról.

A nevéből is feltételezhető, hogy az alapítvány székhelye Mindszenthálla, a Káli-medence egyik települése. A medencét a Balatontól csak dombsor választja el, és mint tájegység, viszonylag kicsi, de mediterrán klímája, békés nyugalma miatt hosszú ideje nyaranta az ország egyik kedvelt kiránduló helye.

A medencében római kori épületek, villák maradványait tárták fel – ezek a maradványok is tanúsítják, hogy már több ezer éve a szőlőtermesztés volt a legfontosabb megélhetési tevékenység a térségben.

A honfoglaló magyarok emlékét a medence hét települése közül több is őrzi a nevében: a Kál szótag Árpád egyik vezérére, Kál horkára utal, aki 890 körül nemzetségével együtt itt a medencében vert tanyát. A Kálok vára a közvetlenül Mindszenthálla mellett kiemelkedő Kereki dombon állt, amit az itt feltárt, a X. századból származó temető is bizonyít.

Mindszenthálláról már a XII. századból maradtak fenn írásos emlékek, a település a Káli-medence egyik „hegyének” a bazaltköves Kopasz-hegynek (302 méter magas) a lábainál nyúlik el. A falu római katolikus temploma 1829-ben épült, klasszicista stílusban, a sekrestyéjében levő keresztelőkút medence román kori, feltehetően a romtemplomból került át ide. A templom feletti kopár hegyoldalon pedig egy másik, középkori templomrom látható.

Az 1980-as évek vége óta a tájegység nagyon népszerűvé vált, tudósok, ismert művészek, a természet szerelmesei vásároltak itt telkeket, régi házakat, s mint beigazolódtak, ez az emlékmegővő egyik módja is egyúttal: a betelepültek jelentős számban újíttattak fel, mentettek meg műemlékeket.

Mindszentkállát a honlapja hitelesen és informatívan mutatja be, amit érdemes tanulmányozni:
www.mindszentkalla.hu

A Mindszentkálláért Alapítványt 1996-ban Szigeti Tóth János, a Magyar Népfőiskolai Társaság akkori elnöke hozta létre. Ő maga ezer szállal kötődött a településhez: apai nagyszülei itt éltek és itt született, nőtt fel az édesapja is. Gyermekkorában és még kamaszként is mindig itt töltötte a nyarakat és nagyszülei halála után a családi ház – ami akkor csaknem 100 éves parasztház – gondozását felvállalta, és minden évben több hónapot eltöltött a településen, amit választott szülőfalujának is nevezett.

Az alapítványt azzal a céllal hozta létre csaknem negyedszázada, hogy az akkor még hátrányos helyzetű kistelepülésen elősegítse a helyben lakók boldogulását, a fiatalok helyben maradását, a szülőföld szeretetének hangsúlyozását, a hagyományos értékek megőrzését.

Számos hazai közösségfejlesztési (HEFOP, TÁMOP) és nemzetközi felnőttképzési (Grundtvig, Socrates) projektben vett részt az alapítvány partnerként, aminek jóvoltából nemcsak Mindszentkállára, de a Káli-medence szinte valamennyi településéről vehettek részt gazdák, kézművesek, polgármesterek, művelődési házak munkatársai képzéseken és eseményeken. Számos esetben nemzetközi tanulmányutakra jutottak ki a településről emberek, illetve nemzetközi programok helyszínéként szolgált Mindszentkállá, a településen élők bevonásával.

Évek óta biztosítja az alapítvány az angol és a német nyelv tanulásának lehetőségét az őszi-téli hónapokban, nemcsak Mindszentkállára, de a Káli-medence más településének lakosai számára is – ebben legfontosabb partnere Mindszentkállai község önkormányzata.

2019 nyarán az alapító, Szigeti Tóth János elhalálozott, nagyszülői házát és a teljes ingatlant hagyatékként a Mindszentkálláért Alapítványra hagyományozta és az alapítvány kezelői a nagyszülői házból családtörténeti emlékházat alakítottak ki, valamint az adományozó emlékének ápolásával együtt népfőiskolai, közösségi programokat valósítanak meg. Az alapító halálát követő első nagyobb rendezvény a „Beszélgetés a diófák alatt” című országos találkozó volt, ez év augusztus 29-én.

Az emlékház alkalmas arra is, hogy civil szervezetek kisebb létszámú összejeveteleket, megbeszéléseket tartsanak, de turisztikai célokra is használható.

Várjuk az érdeklődőket, a jövőbeli együttműködő és pályázati partnereket!

Az alapítvány kuratóriuma

**KÉRJÜK TÁMOGASSA ADÓJA 1%-VAL
 A MINDSZENTKALLÁÉRT ALAPÍTVÁNYT
 ADÓSZÁMA: 18939592-1-19**

Magyar Népfőiskolai Társaság

8282 Mindszentkál, Jókai u. 40.

Tel.: 06 (20) 610 05 06

www.nepfoiskola.hu

marta@nepfoiskola.hu